ateitis

9
1967

ATEITIS LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS
eina nuo 1911 m.

1967 metai lapkritis Nr. 9

Lietuviškos vyskupijos? — Kęstutis Žemaitis 257
Komentarai 260
Solidarumas ir nukrypimai — dr. Romualdas Kriaučiūnas 262
Pokalbis su Pirmininku (Interviu su Vaidevučiu Valaičiu) 264
Akimirkos prie Montrealio (SAS vasaros stovykla) 269
Jie mums taip sakė (pokalbis Rusų paviljone) — V. Gerdvilytė ir J. Čikotaitė 271
Bausmė (kūryba) — Gabija 272
Marija Pečkauskaitė — Šatrijos Ragana (Lietuvių literatūros klasikai — 2) 273
Irutės lizdelis (ištrauka iš Sename dvare) — Šatrijos Ragana 274
Ateities Spinduliai — jaunučių skyrius 276
Vedamasis — Adventui ateinant 276
Kovose dėl Lietuvos (iš gen. St. Raštikio atsiminimų) 277
Iš ateitininkų istorijos 278
Kritusieji už laisvę (apie partizanus) 280
Aš norėčiau jums papasakoti (apie stovyklą) — Rasa Arbaitė 282
Rasutės dovana — L. B. 283
Ruduo — Danguolė J. 283
Galvosūkis 283
Krizė lietuvių sporte — A. T. 284
Iš plataus pasaulio (kronika) 285
Kreivos šypsenos ..... 3 viršelio pusl.

Viršelis: Stirnaitė nuotrauka **Vytauto Maželio**

Šį numerį sulaužė **Gediminas Naujokaitis.** Vinjetės 276 ir 288 puslapiuose **Teresės Idzelytės.**

REDAKCIJA: reportažas — **Salvinija Gedvilaitė**; jaunesniųjų moksleivių skyrius — **Gintarė Ivaškienė**; narės — **Vincė Juškaitė, Gabija Juozapavičiūtė** ir **Rima Salytė**; foto ir techninė priežiūra — **Gediminas Naujokaitis**; vyresniųjų moksleivių skyrius — **Antanas Sabalis.** Redakcijos adresas: ATEITIS, 80-23 85th Drive, Woodhaven, New York 11421.

ATEITIS yra Moksleivių Ateitininkų Sąjungos leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje $5.00, susipažinimui prenumerata $3.00, garbės prenumerata $10.00; visur kitur laisvajame pasaulyje $3.00.

Administratorius: **Kazys Vainius** — ATEITIS, 64-09 56th Road, Maspeth, New York 11378.

Spaudos darbus atlieka Tėvų Pranciškonų spaustuvė Brooklyne.

ATEITIS — The Lithuanian Catholic Youth Magazine
Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association. Yearly subscription in US and Canada $5.00. Single copy 50 cents. Entered as second class matter and second class postage paid at the Flushing, New York Post Office.

KĘSTUTIS ŽEMAITIS:

Lietuviškos vyskupijos?

Žlungant lietuviškom parapijom, gal vienas būdas išsigelbėti — tai kurti lietuviškas vyskupijas . . .

Pagal 1967 metų "Official Catholic Directory" — didžiulį oficialųjį katalikų vadovą — į 145 vyskupijas padalintame J. A. Valstybių plote yra septynios vyskupijos, kurių teritorija dar keturius kartus apima visą Ameriką. Vieną arkivyskupiją ir dvi vyskupijas turi ukrainiečiai, dvi vyskupijas rusai - vengrai - kroatai kartu, dvi libaniečiai maronitai ir melkitai. Šios vyskupijos, kiek tiksliau, taip atrodo:

Ukrainiečių Katalikų Filadelfijos Arkieparkija, įsteigta 1913.V.28:
164,033 katalikai, 143 kunigai, 99 parapijos (p. 243).
Ukrainiečių Katalikų Stamfordo Vyskupija, įsteigta 1956.VIII.8:
87,620 katalikų, 103 kunigai, 57 parapijos (p. 821).
Šv. Mikalojaus Vyskupija Čikagoje Ukrainiečiams, įsteigta 1961.VII.14:
29,600 katalikų, 44 kunigai, 26 parapijos (p. 762).
Bizantijos Apeigų Pitsburgo Vyskupija, įsteigta 1924.II.25:
223,923 katalikai, 147 kunigai, 121 parapija (p. 685).
Bizantijos Apeigų Passaic'o (N. J.) Eparkija, įsteigta 1963.VII.31:
96,273 katalikai, 102 kunigai, 75 parapijos (p. 659).
Amerikoa Maronitų Apaštališkasis Egzarkatas, įsteigtas 1966.I.10:
150,980 katalikų, 52 kunigai, 43 parapijos (p. 598).
Amerikos Melkitų Apaštališkasis Egzarkatas, įsteigtas 1966.I.10:
23,000 katalikų, 37 kunigai, 23 parapijos (p. 603).

Antrojo Vatikano Suvažiavimo metu, Katalikų Bažnyčia pakartotinai pabrėžė visų tautų, kalbų ir apeigų lygybę Dievo akivaizdoje. Lygybę, kuri ne tik neneigia, bet siekia iškelti ir apsaugoti kiekvieno asmens ar tautos skirtingumą; žmogaus ar žmonių bendruomenės ypatingą charakterį ir nieku nepakeičiamą vietą pasaulio istorijoje. Dievui, aišku, visi žmonės vienodai brangūs ir visos kalbos vienodai suprantamos. Bet sveikoje, normalioj šeimoje, vaikams brangiausi žmonės visuomet buvo ir visuomet paliks tėvai. Vokiečiui, arabui, anglui, lietuviui visuomet artimiausia ir su jokia kita kalba nepalyginama bus vokiečių, arabų, anglų ar lietuvių kalba. Mėginimas savo tėvus užmiršti, savo kalbos nepaisyti ir tapti "kuo neesi" neišvengiamai sužalotų charakterį, susilpnintų asmenybę ir paliestų ne tik santykius su kitais žmonėmis, bet ir santykius su Dievu. Vienintelė išimtis čia galėtų būti didelė meilė kuriai nors kitai nelaimingai ir vargstančiai tautai, kuri, retais atvejais, gali misionierių, specialistą ar mokslininką su šia tauta taip artimai surišti, kad tada visi skirtumai tarp savosios ir naujai pasirinktos tautos savaime nustoja prasmės. *(versk)*

LIETUVOS
NACIONALINĖ
MOKSLO
BIBLIOTEKA

Todėl ir Kristus ir Jo apaštalai Evangeliją pirmoje vietoj skelbė savo tautai. Todėl ir Bažnyčios vadovybė rūpinosi visais laikais, kad žmonės būtų mokomi ir melstųsi sava kalba. Šimtmečius užtrukusį, tarptautinės lotynų kalbos vartojimą mišių aukoje bei sakramentuose pagaliau Vatikano Suvažiavimas pakeitė iš pagrindų. Nors ir nemažindamas tarptautinės kalbos reikšmės. Nes mišios lotyniškai ne tik nebuvo uždraustos, bet net yra pageidaujama, "kad tikintieji galėtų ir lotyniškai drauge kalbėti ar giedoti tas nekintamąsias Mišių dalis, kurios jiems skirtos" (Konstitucija "Šventoji Liturgija", Nr. 54).

Žinoma, kalba dar ne viskas. Ne tik sklandi bendros maldos kalbinė forma, bet ir ją lydinti melodija, besimeldžiančių laikysena, maldos namų architektūra, altorius, paveikslai, liturginiai drabužiai — viskas, kiek tai įmanoma, turėtų būti autentiška susirinkusių charakterio, patirties, troškimų, išraiška. Tautos religinė kultūra net turėtų būti tautos kultūros visumos viršūnė: nenuduota, nemėgdžiojanti, bet siekianti regimai pristatyti, kas iš tikrųjų visų išgyvenama. Jei kas ir būtų paimta iš kitų tautų, tai bent jau seniai padaryta nebeišskiriama savosios dalimi. Gyvenant svetimam krašte tą tik retai pavyks atsiekti. Bet siekti verta, gal net pareiga.

Beveik jau prieš metus, moksleiviai ateitininkai pasiūlė prašyti savų vyskupijų ir lietuviams. Ši mintis spaudoje sulaukė nedaug, bet gana vertingų atsiliepimų ir pastabų. Siūloma per vėlai? Per anksti? Bet gal svarbiausia — kaip gali lietuviai drįsti norėti savų vyskupijų, nebūdami rytų apeigų?

Tiesa, Lietuva yra "tik" vakarų apeigų šalis. Bet šios šalies padėtis yra skirtinga nuo visų kitų vakarų katalikų šalių — ji vienintelė tokia visoj Sovietų "Sąjungoj". Lietuvių tautos tikėjimo sunaikinimas yra "visasąjunginis rūpestis" — ne vien lietuvių ateistų reikalas. Lietuvių ateistų užnugaryje stovi kiti: supinigais, jėga ir psichologijos studijomis. Laisvėje gyvenanti tautos dalis, organizuotai ir vieningai atėjusi pagalbon, ga-

M.A.S. 1967 METŲ ŽIEMOS IDEOLOGINIAI KURSAI — SUVAŽIAVIMAS

Žiemos kursai—suvažiavimas šiais metais įvyksta nuo gruodžio 26-tos 2-rą val. po pietų ir tęsis iki sausio 1-mos pietų, "Dainavoje", Manchester, Mich. Žinome, kad nemažai moksleivių į šiuos kursus nori važiuoti, bet kadangi "Dainava", žiemos metu, gali tik minimalinį skaičių apgyvendint, tad į žiemos kursus, bei suvažiavimą registracija pradedama dabar. MAS prašo kuopų laikytis šių taisyklių:

1. **Kiekviena kuopa skiria vieną atstovą nuo kiekvieno kuopos narių penketuko (kuopa su 100 narių siunčia nedaugiau kaip 20 stovyklautojų)**
2. **Pabrėžiame, kad ši nėra žiemos stovykla, bet k u r s a i. Į kursus važiuoja tik pareigingieji, drausmingieji moksleiviai ateitininkai, su kuopos globėjo ir valdybos pritarimu.**
   Registracijų nepriimsime iš pavienių asmenų.
3. **Registracijos užpildytos blankos prisiunčiamos ne vėliau kaip gruodžio 12 d.**

Kursų—suvažiavimo mokestis vienam dalyviui — 30 dol. už vieną savaitę (registracija, maistas ir nakvynė). Šiuo raginame kuopų valdybas betarpiai ar per vyresniuosius ateitininkus pagelbėti moksleiviams tiek kelionės tiek kursų išlaidų padengime.

M. A. S. CENTRO VALDYBA

lėtų ne tik išgelbėti save ir juos. Jos patirtis Bažnyčiai ir pasauliui kartais galėtų duoti tą, ko šimtmetinė lenkų įtaka ir pravoslavų persekiojimai Lietuvai dar niekados nėra duoti leidę: įnašą, nuo kurio gali gerokai priklausyti dvasinė viso pasaulio ateitis.

Net nekalbant apie tai, kad savos kalbos įvedimas liturgijoje, Vatikano Suvažiavimo ekumeninė dvasia bei jo dokumentuose neretai sutinkamas raginimas kiekvienai tautai ugdyti savitą religinę kultūrą, yra jau gerokai susiaurinęs anksčiau graikų - lotynų tradicijas, rytų - vakarų apeigas skyrusį atstumą. Pačioj esmėj jo net visai nėra. Žodžiai "eparkija" ir "vyskupija" abu yra graikų kilmės ir šiandieną reiškia tą patį. Praktiškai tas pats yra ir "egzarkatas": "apaštališkoji delegatūra".

Kodėl Apaštalų Sostas 1913 gegužės 28 dieną išjungė ukrainiečių katalikų parapijas iš daugybės vietos vyskupų jurisdikcijos ir pavedė jas, tuo metu vienam, savam, ukrainiečių vyskupui? Todėl, kad — tikriausia po ilgų ir pakartotinų prašymų — pagaliau įsitikino, kad šiuo būdu bus daugiausia patarnauta ir atskirų sielų ir visos Bažnyčios gerovei. Nes net ir prie pačių geriausių norų, kitos tautos vyskupui nėra pilnai įmanoma jautriai ir greitai atsiliepti į giliausius tikinčiųjų siekimus. Šių siekimų dalis jam vistiek atrodys svetima, keista, neverta dėmesio. Jis gali į juos nesikišti, palikdamas didelę laisvę pačių tikinčiųjų iniciatyvai. Tačiau net ir žymiai sustiprinta bei praplėsta pasauliečių ar kunigų atsakomybė niekuomet neišstums iš savo vietos, daugeliu atvejų būtino, paskutinio žodžio, galutinio sprendimo, kuris priklauso tik vyskupui ar vyskupų konferencijai. Savas, pilnateisis, vyskupas taip pat gal niekad tobulas nebus. Bet tai, ką reiškia "savas", minėtais atvejais gali būti lemiančios reikšmės.

Spaudoj ir pokalbiuose teko girdėti dar kitų pasiūlymų. Kam būtinai norėti vyskupijų? Tačiau išgauti apaštališkąją delegatūrą lietuviams Amerikoje (ir kitur) — arba sekretorijatą lietuvių reikalams prie Vatikano — nebūtų daug lengviau. Pasauliečių - kunigų senatas; Lietuvių Bendruomenės religinė komisija, gali tikrai būti labai džiuginantis ir šiuo momentu vienintelis, galimas realizuoti, žingsnis. Bet jis paliks daliniu, pereinamu sprendimu.

Sunkumų bus. Jaunimo Žygio pas Šventąjį Tėvą skelbėjai tikrai neabejojo, kad jų sutiks ne tik iš Vatikano ir ne tiktai iš dalies įvairių kraštų vyskupų. Bet ir iš savųjų: Amerikos Revoliucijos metu, trečioji gyventojų dalis atvirai rėmė anglų pusę. Kol tikslą pasiseks pasiekti, reikės visos eilės ir jaunimo ir vyresniųjų žygių — ir į viršūnes ir savo tarpe. Reikės gal nemaža laiko, kol šio galutinio siekimo prasmė ir reikšmė pasieks ir išjudins lietuvių daugumą. Gal ypatingai — kol jis uždegs kiekvieną troškimu atnaujinti savosios parapijos gyvenimą.

Bet kodėl mes nenorime sustoti siekti nepriklausomybės Lietuvai? Gal todėl, kad Lietuvos laisvės atėmimas gyvybiniai paliečia mus pačius. Vergiją neša ne tiktai ten pasilikę giminės. Ja dalinamės ir mes ir mūsų vaikai. Vaikams negalėdami parodyti tikrąją Lietuvą, patys negalėdami artimiesiems rašyti ir su jais kalbėtis apie ką tik norime, negalėdami laisvai dalintis knygomis, laikraščiais, mintimis — mes esame patys komunistų dalinai pavergti; dalinai jų prispausti ir suvaržyti.

Kaip dvasinio gyvenimo negalima visiškai atskirti ir izoliuoti žmogaus viduje, taip pat negalima atskirti tautos bažnytinės savivaldos nuo jos valstybinės nepriklausomybės. Kur vienos, kitos, ar net abiejų trūksta — ten ir žmogaus ir tautos gyvenimas yra priverstas likti nepilnas. Jaunimas savo pirmąjį žygį planavo 1968 metų Vasario Šešioliktai. Įvyks jis tada, vėliau, ar neįvyks — vien tik jo paskelbimo dėka ne vieno gyvenimas bus truputėlį kitoks. *1967.X.3*

ATEITIS

KULTŪRA IR JOS KONGRESAI

Kongresas yra savotiška šventė: šventėse esame įpratę džiaugtis ir linksmintis. Džiaugtis, kad esame ką nors ypatingo atlikę, o tada nebūtinai reikia verkti, — darosi linksma ir gana.

Sunku šiandien pasakyti, kodėl turėtumėme džiūgauti. Senimas vis dejuoja, kad jaunimas, girdi, negana kultūringas; jaunimas vis aiškina senimui — kas yra kultūra. Viso to rezultate — kultūros kongresas. Turbūt todėl, kad darosi linksma, jeigu taip į kultūrą kai kas žiūri. O kai linksma, tai reikia kongreso...

Gal kai kas iš skaitytojų pasipiktins tokiais mūsų linksmais komentarais. Nesijuokiame iš kultūros. Visai rimtai skiriame ją nuo civilizacijos, nes esame pastebėję, kad, ypač anglosaksų kraštuose, abi sąvokos gražiai sumaišytos. Visu rimtumu keliame klausimą: kokioje padėtyje bus lietuviškoji, krikščioniškoji kultūra dvidešimt penkeris metus nuo šio kongreso? Ar per visas kongreso programas kas nors šį klausimą išdrįs paklausti, ar ten bus pakankamai jaunimo (kuris turės į tokį klausimą atsakyti jau visai neužilgo)?

Štai kodėl ir kyla klausimas: ar negeriau būtų turėti kultūros konferencijas, kuriose būtų svarstoma, kaip sukultūrėti, užuot kad džiaugusis, kad jau mes kultūringi?

•

KAS BUS NAUJAS FEDERACIJOS VADAS?

Nekantriai ateitininkai laukia šiuo metu vykstančių rinkimų rezultatų; kas bus sekantis Ateitininkų Federacijos Vadas, turįs perimti savo pareigas ateinančių metų pradžioje? Ta proga duodame abiejų rinkiminių kandidatų aprašymus. Tada lauksime rinkimų pasekmės.

*

DR. JUSTINAS PIKŪNAS gimęs Lietuvoje, Dzūkijoje. Gimnaziją baigė 1940 metais Marijampolėje. Studijavo filosofiją Kauno Vytauto Didžiojo Universitete, po to — pasitraukęs į Vakarus — Muencheno universitete. 1949 metais Muencheno universitetas jam suteikė filosofijos daktaro laipsnį. 1949-50 m. dr. J. Pikūnas dar gilino studijas Paryžiaus universitete. Į JAV atvykęs, dr. J. Pikūnas dėsto psichologiją Detroito universitete.

Dr. Justinas Pikūnas yra parašęs eilę knygų iš savo dėstomo dalyko (psichologijos) srities, tarp jų "Fundamental Child Psychology" ir "Psychology of Human Development" Aktyvus paskaitininkas amerikiečių ir tarptautiniuose psichologų suvažiavimuose.

Ateitininkų veikloje dr. J. Pikūnas pasireiškė jau Lietuvoje. Vokietijoje 1947-49 m. buvo Studentų Ateitininkų Sąjungos CV pirmininkas ir Kęstučio korporacijos (visuomenininkų) pirmininkas. 1949-50 m. buvo Pax Romana vykdomojo komiteto narys.

DR. VYTAUTAS BIELIAUSKAS gimęs Lietuvoje, Marijampolės apskrityje. Mokėsi Vilkaviškio kunigų seminarijoje (1939-40 m.), vėliau, pasitraukęs į Vakarus, studijavo Vokietijoje, Tuebingeno universitete (1940-43), kur gavo filosofijos daktaro laipsnį. 1944-48 metais buvo Muencheno universiteto psichologijos instituto asistentas. Atvykęs į JAV, dėstė psichologiją King's College (Pensylvanijoje) ir buvo profesorius, o vėliau vadovavo klinikinės psichologijos mokyklai Richmond, Virginijos valstybėje. Ši mokykla yra William and Mary Kolegijos dalis. 1952 m. dr. V. Bieliauskas gavo klinikinio psichologo diplomą. Šiuo metu dr. V. Bieliauskas dėsto psichologiją Xavier kolegijoje, Ohio valstybėje.

Dr. V. Bieliauskas bendradarbiauja amerikiečių psichologų žurnaluose ir lietuvių spaudoje. Yra išleidęs studiją "Žmogus šių dienų problematikoje". Į spaudą pradėjo rašyti būdamas 14 metų; Vokietijoje 1944 metais įsteigė "Aidų" žurnalą ir porą metų buvo jo leidėju ir vyriausiuoju redaktorium. 1949 m. redagavo laikraštį vokiečių kalba "Im Ausland". 1945 m. buvo išrinktas tarptautinės katalikų studentų organizacijos "Cathunitas" pirmininku.

•

ATEITIES KONKURSAS

Šį ATEITIES numerį skaitytojams beskaitant, posėdžiauja dabartinės redakcijos pakviesta literatų komisija. Ji skaito 1966 metų ATEITIES dailiosios literatūros kūrinius ir renka būsimuosius konkurso laimėtojus. Kai tik juos išrinks, paskelbsime konkurso rezultatus. Komisiją sudaro šie rašytojai: Nelė Mazalaitė, Kotryna Grigaitytė ir Pranas Naujokaitis.

•

BYTNIKŲ PASAULIS GRIŪVA?

Amerikiečių savaitinis žurnalas NEWSWEEK prieš kurį laiką pagrindiniu straipsniu aprašė mums jau gerai pažįstamų "hippies" pasaulio problemas. Girdi, po šį rudenį įvykusių kelių garsių nužudymų, tūkstančiai tėvų sulėkė į New Yorko Greenwich Village ieškoti savo vaikų... San Francisco bytnikai jau kraustosi į dykumas ir ten bandysią gyventi pagal indėnų papročius, kurdami savo bendruomenes.

Iš šių kelių vaizdų, jau galima susidaryti vaizdą, kad gyvenimas atskirs tuos, kurie norėjo laisvės be atsakomybės, ir išves juos į dykumas. Ten "gėlių jėga" (flower power) galutinai išnyks, ir tuo viskas pasibaigs.

Tačiau dalykai taip paprastai nesiklosto; bytnikų problema turbūt tik vėliau paaiškės, kaip problema ne vien tik vaikų, bet ir tėvų... Kur tie tūkstančiai tėvų buvo iki šiolei? Tik žudynėms prasidėjus, tėvai sulėkė į New Yorką. (Įdomu pastebėti, kad savo vaikų jie ten negalėjo surasti, nes... nebesugebėjo jų atpažinti!)

Mums atrodo, kad viskam yra priežastys; niekas neatsitinka be jokios priežasties; bytnikų atsiradimo priežastys šiuo atveju yra visai paprastos ir normalios: tos priežastys yra ne patys jaunuoliai, bet jų tėvai. Ir visai ne todėl, kad tuos vaikelius pagimdė.

Padaryk vaiko gyvenimą pilną daiktų. Parodyk savo gyvenimu, kad gyvenimas yra viena didelė nesąmonė, be tikslo ir prasmės. Susižavėk nihilizmu, bet kalbėk apie idealus. Gyvenk su šia diena. Ir staiga pamatysi, kad vaikai viską suprato, — tik nutarė visa, labai atvirai, su nuoširdžia savinieka ir nihilizmo pilnomis akimis, tai įrodyti. Jaunimas, be tikėjimo į bet ką, tikės į nieką.

mūsų grupinės veiklos problemos dvidešimtis klausimų laukia atsakymų

SOLIDARUMAS IR NUKRYPIMAI

Dr. Romualdas Kriaučiūnas

Solidarumas — tai glaudus bei draugiškas grupinis bendradarbiavimas; tai jėga, veikianti paskirus narius likti grupėje. Grupė bus tol įtakinga, kol ji veiks kaip tokia. Sugriūdama ji automatiškai praranda ir savo įtaką. Kitaip tariant, grupė yra tol svari visuomenėje, kol ji siekia savo tikslų įgyvendinimo. Ir pati visuomenė išsilaiko per asmenų, kaip grupės narių, bendradarbiavimą. Tad svarbu pažinti ir suprasti grupės solidarumo sudedamąsias dalis.

Grupė susidaro, kada ji patenkina ar bent atrodo patenkinanti suinteresuotųjų asmenų užsibrėžimus bei siekius. Ji tik dėl tos priežasties ir išsilaiko. Tas akstinas gali būti nesudėtingas (pvz., sporto klubai) arba komplikuotas (pvz., ideologinės organizacijos). Motyvavimas, įsijungiant į grupinį vienetą, yra pilnai arba nors dalinai sąmoningas, bet asmuo dažnai nė nepastebi, kad šalia sąmoningų siekių patenkinimo, laukia visa virtinė pasąmoninių troškimų. Žodžiu, **žmonės nėra jau tokie racionalūs, nors tokiais ir dėtųsi.**

Grupės solidarumas priklauso nuo to, kiek grupė patenkina narių reikalavimus, visai grupei bendrus. Jaunuolis yra ypatingai reikalingas tokio jausminio užtikrinimo, kadangi jo pozicija visuomenėje yra neaiškiai nustatyta. Kartais jis skaitomas suaugusiu, kartais vis dar vaiku. Užsitarnautas pripažinimas grupėje būnant yra aukštai vertinamas. Tai būna paskata ir toliau išlikti prideramoje aukštumoje.

Bendrai imant, žmonės jungiasi į grupes dėl sekančių priežasčių: a) **Draugiškumo** — asmuo stoja į grupę, nes jam patinka vienetą sudarantieji asmenys; b) **Prestižo** — nevienas tampa grupės nariu, siekdamas garbės ar savo prestižo pakėlimo; c) **Bendrų tikslų** — asmenys buriasi jausdami, kad bendraminčių grupėje lengviau atsieks savo tikslus, negu darbuodamiesi pavieniui. Jie sąmoningai ar ne sąmoningai jaučia, kad problemos neišspręs, ar tikslo neatsieks, be kitų pagalbos.

Kuo stipresni anksčiau išvardinti motyvai, tuo didesnis solidarumas, kurio įgyvendinimas bus skirtingas įvairiose grupėse. Jei pagrindinis nariu tapimo motyvas yra draugiškumas, toks narys, visų pirma, stengsis tokiu pats būti santykiuose su kitais. Jei prestižas čia bus jį atvedęs, jis skrupulingai seks savo elgesį, kad nepadarytų klaidingo žingsnio, kuris baigtųsi garbės apkarpymu. Bendrų tikslų siekėjas savo pareigas atliks be priekaištų, perdaug nesirūpindamas savo garbės ar asmeninio bendradarbiavimo reikalais.

Grupės elgesys išduoda susiklausymo laipsnį. Vieningoje grupėje nariai intensyviai stengiasi prieiti vieningos nuomonės. Jie deda pastangas pažinti savo bendradarbių galvoseną ir nuotaikas. Vieningoje grupėje paskirų narių nusistatymas taip pat yra labiau imamas dėmesin. Tuo tarpu nedarniame vienete paskiras narys yra užsiėmęs savomis problemomis bei "kapryzais". Jis pirmiausia bandys patenkinti savo norus, kurie nebūtinai sutampa su visos grupės lūkesčiais. Jei susiklausiusi grupė pirmiausia stato grupės gerbūvį, tai mažiau susiklausiusioje neretai prasikiša visokio plauko asmeniškumai.

Susižinojimas — besikeičiančių nuomonių bei informacijų paskleidimas — taip pat yra vienas iš solidarumo rodiklių. Nuomonių pasikeitimo intensyvumas priklauso nuo grupės motyvavimo. Kada motyvavimas yra stiprus, ir nariai jaučia, kad vieninga nuomonė yra būtina pasisekimui, — skirtingų nuomonių suderinimas yra palyginti lengvas. Narių nuomonės (ypač kada jos liečia pagrindinius grupės uždavinius) yra savyje labai svarbios. Susiklausiusioje grupėje paskiri nariai didžiąją dalį savo energijos išeikvoja kitaip manančio link, idant jį vėl grupėn įtraukus. Šiuo atveju grupė bando atstatyti vienybę konstruktyviu išsikalbėjimu.

Tačiau grupės nariai ne visuomet išpildo grupės statomas normas. Nariai gali nutolti nuo priimtų ir praktikuojamų veikimo būdų. Nukrypimas gali būti vidinis nusistatymo pakitimas, arba išorinis, — kada nukrypimą paliudija išoriniai veiksmai, grupei nepriimtini ar net priešingi grupės normoms. Abiejuose atvejuose reiškimosi normos nebeatitinka grupės lūkesčiams. Vidinis nukrypi-

mas kiekvienu metu gali išsiveržti į paviršių. Asmuo, kuriam pasidaro svetimi grupės tikslai, ilgai toje grupėje neišbus. Švelnus žodinis prieštaravimas neretai savyje slepia principinį nesutikimą vienu ar kitu klausimu. Kadangi grupinis bendradarbiavimas yra daugiau simbolinėje plotmėje, tai ir vidiniai nukrypimai savo esmėje yra daug svarbesni, negu kad gali atrodyti. Vidinį nukrypimą gali pasekti išorinis, kuris baigiasi nario pasitraukimu iš grupės. Gi išsijungimas iš grupės su solidarumu rišasi tiek, kiek rišasi abu lazdos galai. Atsiribojimas gali vystytis palaipsniui. Atitolimo nuo grupės laipsnis ne tik nusako, kiek yra stiprus grupei priklausymo jausmas nariui, bet kartu parodo įvairių aspektų (kuriems beatsitolinąs narys nepritaria) svarbą visai grupei.

Nesusiklausiusioje grupėje nariai perdaug nesisieloja kitų nukrypimu nuo grupės normų, kai tuo tarpu vieningoje grupėje jie save sutapatina su grupe ir to pačio pageidauja iš kitų narių. Pirmuose nukrypimo žingsniuose daug energijos kreipiama nario grąžinimui į grupę, tačiau po tam tikro taško pastangos jį grąžinti sumažėja, tuo pasiduodant, arba duodant jam suprasti, kad jis nebėra pageidaujamas. Kartą nariui iš grupės iškritus, grupė kaip tokia jo tolimesniu elgesiu nebesisieloja, nes jis nebeskaitomas grupės nariu. Kasdieniniame gyvenime grupė išskiria tuos, kurie pakartotinai laužo svarbias tradicijas, kai tuo tarpu ta pati grupė pro pirštus praleidžia antraeilių dalykų nesilaikymą.

Grupė nevengia savo tarpan įtraukti ir "atsivertėlius" bei naujokus. Tokie pašaliečiai užmezga santykiavimą su grupės nariais, ilgainiui susipažįsta su grupės tikslais bei nuo taikomis, iki pagaliau į ją įsijungia ir yra priimami pilnateisiais nariais. Taip ir tęsiasi nesibaigiantis ratas, o to rato plėtimasis ar mažėjimas išryškėja darbų ir laiko perspektyvoje.

Kadangi grupės tikslų atsiekimo potencijalas iš dalies atsispindi ir solidarumo laipsnyje, būtų pravartu (ar tai vyresniųjų moksleivių kuopoms, ar studentų draugovėms — pagaliau ir sendraugiams nebūtų pro šalį) bent kartą į metus pažvelgti į save. Naujos valdybos rinkimų išvakarėse būtų bene tinkamiausias laikas tokiam žvilgsniui. Tarp klausimų, padedančių pajusti solidarumo pulsą, galima išvardinti sekančius:

1. Ar visi noriai ir laiku sumoka nario mokestį?
2. Ar prenumeruoja, skaito ir paremia (rašiniais, lėšomis) "Ateitį?
3. Ar sutinka kandidatuoti valdybon be aimanavimų?
4. Ar nereiškia chroniško nepasitenkinimo valdybomis?
5. Ar būtinai stengiasi pravesti savo pasiūlymą?
6. Ar kritiškai nusistatę kitų grupių — organizacijų atveju?
7. Ar stengiasi palaikyti vienybę?
8. Ar ir kiek vienetas gauna naujų narių?
9. Ar ir kiek narių nuo vieneto nubyra?
10. Ar nariai yra atviri savo pasisakymuose?
11. Ar valdybai paliekamas visas darbas?
12. Ar daug ginčijamasi kad ir smulkmenose?
13. Ar laiku atliekama užsidėti darbai?
14. Ar tinkamai pasiruošiama pranešimams, referatams, paskaitoms?
15. Ar iškyla nuoširdžios ir kultūringos diskusijos?
16. Ar bandoma išlaikyti narių lygybę?
17. Ar nėra susidariusių grupelių grupėje?
18. Ar apčiuopiamai padedama ir talkinama kitų sąjungų vienetams?
19. Ar rodomas dėmesys grupės ilgalaikiam išlikimui?
20. Jei jo trūksta, kaip solidarumą kultivuoti?

Vienoks ar kitoks atsakymas į šiuos ir panašius klausimus išryškina grupės solidarumo stovį. Antra vertus, visiškas nesidomėjimas grupės solidarumu gali jau reikšti grupės pabirimo pirmąjį skambutį.

Dr. Romualdas Kriaučiūnas yra vienas iš naujausių mūsų psichologų, doktoratą įsigijęs šių metų pavasarį. Ateitininkas jau iš Vokietijos laikų. Dabar dėsto psichologiją Bradley universitete, Illinois.

nuotr. Ged. Naujokaičio

Pokalbis su PIRMININKU

Studentų Ateitininkų Sąjungos Pirmininkas Vaidevutis Valaitis ir kiti Valdybos nariai rugsėjo pabaigoje lankėsi Rytuose. Ta proga Pirmininkas turėjo pasikalbėjimą su ATEITIES redakcija:

paruošė **Gediminas Naujokaitis**

Kai atvykote į vasaros stovyklą, kur įvyko Sąjungos suvažiavimas, ar tikėjotės, kad išvyksite kaip Sąjungos Pirmininkas?

Tikrai nesitikėjau būti išrinktas Sąjungos pirmininku, bet kad jau taip atsitiko, dėkoju už pasitikėjimą ir stengsiuos Sąjungos neapvilti.

Koks yra Valdybos sąstatas?

Valdybos sąstatas:

Dvasios Vadas — kun. K. Trimakas
Vicepirmininkė — Elena Bradūnaitė
Užsienio sekretorė — Aldona Zailskaitė
Vidaus sekretorė — Dalia Bakaitytė
Iždininkas — Vacys Šaulys
Užs. skyr. vedėja — Aldona Masiulionytė
Gaudeamus redaktorė — Irena Rušėnaitė
Spec. reik. narys — Romas Sakadolskis
Rytų atstovai: Rimas Gedeika ir Kęstutis Girnius

Kokia kiekvieno Valdybos nario asmeninė ir veiklos istorija?

Nei vienas mūsų valdybos narys nenori pasakoti apie save ir ką bei kaip praeityje teko veikti ar nuveikti, tačiau kiekvienas mūsų žadame, kiek mūsų sugebėjimai bei laikas leis, dirbti Sąjungos labui, kiek tik pajėgsime.

Kodėl lankotės New Yorke?

Atvykom pas Jus, norėdami geriau su Jumis susipažinti, su Jūsų rytuose ateitininkų veikla, i girsti Jūsų pageidavimus, pasiūlymus ir ne tik formaliai, bet ir asmeniškai užmegzti glaudesnį kontaktą, kad galėtume tampriau suburti studentijos ateitininkišką šeimą.

Kiek SAS turi narių?

SAS dabar turi arti pustrečio šimto narių. Šiuo metu didžiausia draugovė yra Čikagos, kurią seka: Toronto, Baltimorės, New Yorko ir New Jersey draugovės. Narių amžius maždaug tarp 18-25 metų.

Koks dabartinis Sąjungos stovis?

Į šį klausimą dabar man, kaip naujai išrinktam pirmininkui, yra gana sunku atsakyti, nes dar nesu pilnai su visu Sąjungos stoviu susipažinęs.

Ar Sąjunga šiemet turės metinę temą? Kokią? Kas ją ruošia?

SAS šiemetinė tema: "Krikščionybė, jos Dievas, jos esmė, jos reikalavimai" — buvo siūlyta, apšlifuota ir nutarta pačios Sąjungos valdybos narių; didžiausias kaltininkas — Kęs tutis Girnius. Dabartiniai agnosticizmo bei ateizmo sąjūdžiai iššaukia studentų tarpe Dievo apsisprendimo problemą. Tad ir radome reikalinga šią temą pasiūlyti.

Kokios yra aktualiausios Sąjungos problemos ir koki bus sprendimai išeičiai?

Viena iš aktualiausių problemų yra narių klausimas. Draugovių sąrašuose jei yra didesnis ar mažesnis narių skaičius, tačiau narių, kurie galėtų daugiau laiko ir jėgų skirti ateitininkų veiklai, nėra perdaug. Mes planuojame didesnį dėmesį atkreipti į jaunesniuosius studentus ir net į vyr. moksleivius, stengiantis sudominti ir patraukti į ateitininkų tarpą. Vyresniuosius planuojame daugiau skatinti pasireikšti ateitininkų veikloje, o veiklos dirva juk plati. Tam reikalui mes turime dabar vieną narį savo valdyboje, kuris ta problema daugiausia rūpinsis, planuos ir dirbs. Be narių problemos mums yra aktuali problema ir pinigų trūkumas. Tai didelis stabdis mūsų veiklai.

SAS Valdyba turi valdžią savo rankose tik vienerius metus: ar ji turėtų "susiaurinti" veiklą, rūpintis tik keliomis Sąjungos problemomis, tik keliais uždaviniais? Jei taip, kuriuos parinkt, kuriuos atmest?

Vieneri metai yra tikrai trumpas laikas. Ir valdybai yra gana sunku daug ką nuveikti ar Sąjungos veiklą pagyvinti, bet reikia nepamiršti, kad veikimas nėra nutraukiamas su metų pabaiga, o tik perduodamas sekančiai valdybai. Man atrodo, kad buvusioji valdyba visada turėtų kiek galima daugiau padėti naujai valdybai savo sugestijomis, nurodymais, nes senoji valdyba jau turi patyrimo, tad ir turėtų savo patyrimu pasidalyti, kad naujajai valdybai nereikėtų laiko eikvoti klaidžiojant ir darant tas pačias klaidas.

Yra faktas, kad ne vien SAS, bet ir kitose studentų organizacijose darosi vis sunkiau sudaryti Centro Valdybas. Jūsų nuomone, kodėl taip yra? Ar matytumėte išeitį?

Lietuvių studentų organizacijose galima pastebėti vis didėjančią apatiją. Šiais laikais studentai yra pasidarę savanaudiškesni, trūksta idealizmo. Ne paslaptis, kad daugelis įsirašo į organizaciją, teieškodami sau naudos, o kai to neranda, atpuola. Anksčiau, kiek tenka iš vyresniųjų girdėti, jaunimo organizacijose dalyvaudavo kaip vienetas, o dabar studentų tarpe pasireiškia didesnis asmeninis savarankiškumas ir jei kurie pasireiškia, tai individualiai, atskirai.

Yra faktas, kad MAS kuopose yra kelis kartus daugiau narių, negu SAS draugovėse. Jūsų nuomone, kodėl taip? Ar būtų kokia išeitis?

Moksleivių ateitininkų yra daug daugiau negu studentų. Gal todėl, kad moksleiviai įsirašo į ateitininkų organizaciją ne visi savo noru, daug prisideda jų vyresniųjų bei tėvų paraginimai. Jei nesusižavi ateitininkų veikimu moksleivių organizacijose, studentu būdami nebenori priklausyti. Be to, ne visi, baigę aukštesnes mokyklas, tęsia studijas, dalis atkrinta, nes nueina dirbti, nebestudijuoja. Mano manymu, reiktų ypatingą dėmesį atkreipti į moksleivius ateitininkus, ypač baigiančiuosius mokyklas reikia pradėti kviesti į studentų ateitininkų parengimus, didesnį kontaktą su jais palaikyti, kad, baigę mokyklą, jie su noru stotų į stud. ateitininkų draugoves.

SAS, kaip vienai iš trijų Sąjungų Ateitininkų Federacijoje, tenka bendradarbiauti su moksleivių ir sendraugių Sąjungomis. Ko pageidautumėte iš sendraugių? iš moksleivių?

Iš ateitininkų sendraugių laukiame daugiausia sugestijų, patarimų, pamokymų, taip pat ir materialinės pagalbos. Iš moksleivių ateitininkų laukiame, kad jie nei vienas neatkristų nuo lietuviškų ir ypatingai ateitininkų organizacijos ir kad baigę mokyklas tuojau įsijungtų į studentų ateitininkų draugoves.

Perkėlus ATEITIES žurnalą į New Yorką, pasklido įvairių atsiliepimų: teigiamų ir neigiamų. Ko Jūs pageidautumėte iš šio žurnalo?

"Ateitis" dabar pasidarė daugiau patraukli moksleiviams. Studentų dėmesį tas žurnalas jau ne taip atkreipia: nebėra straipsnių, kurie liestų studento galvoseną, kaip angliškai išsireiškus, "meat for thought". Studentui, mano manymu, dabar daug įdomiau perversti "Laiškus Lietuviams" arba "Aidus". Mažesnis "Ateities" formatas man patinka.

Koki Sąjungos planai sekantiems metams, kai bus minima 50 metų sukaktis nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo?

Šiuo laiku dar neturime nusistatę konkrečių planų, tikimės netolimoje ateityje galėsime apie tai pranešti.

Ar SAS savo veikloje nepakartoja kitų organizacijų darbų, taip išeikvodama visuomenės energijas? Jei taip, kaip šią problemą galima išspręsti?

Bendrai paėmus, visos lietuvių stud. organizacijos turi tą patį tikslą — išlaikyti lietuvybę. Ir dėl to, savaime aišku, kad darbai organizacijose pasikartoja. Bet be pagrindinio tikslo kiekviena organizacija turi ir savo specialius tikslus, kaip pav. ateitininkai stengiasi išugdyti asmenybę, padaryti žmogų ne vien pusišką, ne vien proto atžvilgiu, bet ir kilnios dvasios asmenybę.

Dažnai yra priekaištaujama ateitininkams, kad jie jau atgyvenę savo laikus, kad organizacija sukalkėjus, kad principai neatitinka laikų galvojimui? Atsižvelgiant į tai, ką pasakytumėte apie Sąjungos ateitį? Ar Sąjunga, tokia kaip yra, išsilaikys laiko srovėje, ar teks keisti struktūrą, principus, kad neišnyktų?

Nesu pranašas, tad apie ateitį ir nenoriu pranašauti. Savaime aišku, kad organizacinė struktūra turi keistis sulig laiko ir aplinkybių reikalavimo. Tačiau principai, kurie yra mūsų organizacijos ideologiniai pamatai, negali ir nebus keičiami.

Koki kursai ar žiemos stovyklos planuojami? Kur? Ar planuojate rajoninių suvažiavimų ar panašių susirinkimų?

Yra planuojami pavasariniai kursai Dainavoje ir rytuose. Žiemos stovykla šiuo metu neįmanoma dėl laiko ir L.S.S. suvažiavimo aplinkybių. Mes esame jau vieną suvažiavimą sukvietę New Yorke; jei bus reikalas, tai kviesime ir kitą. Ateityje planuojame vieną kviesti Kanadoje. Kultūros Kongreso metu šaukiame visų SAS draugovių, ypač vidurvakarių konferencijai Čikagoje. Apie tai daugiau pranešime per spaudą ir draugovių valdyboms.

Ar eiliniam studentui Amerikos ir Kanados universitetai daro kokią nors įtaką? Jei taip, kaip įvertintumėte tą įtaką?

Šį klausimą suprantu, kad netaikote vien stud. ateitininkams, bet turite mintyje visus studentus, neišskiriant ir lietuvių. Savaime suprantama, kad universitetai aiškiai daro įtaką studentams. Tam ir studijuoja, kad nori pagilinti, pasisemti žinių, faktiškų bei gyvenimiškų.

Kokios mintys kyla paskiriems SAS Valdybos nariams, apsilankius Sovietų Sąjungos paviljone Expo '67?

Siūlyčiau išleisti, nes ir taip perdaug ...

Vis aštriau ir dažniau kyla nuomonių skirtumai "bendradarbiavimo su kraštu" reikalu. Kokios būtų Valdybos narių nuomonės šiuo reikalu?

Jau praėjusiame suvažiavime buvo minėta, kad Sąjunga yra labai susidomėjusi Amerikoje esančių ir iš Lietuvos atvykusių bei ten likusių lietuvių bendradarbiavimo klausimu. Mes lauksime tuo bendradarbiavimo klausimu pasisakymo iš Ateitininkų Federacijos bei kitų Sąjungų valdybų nurodančių mums gairių. Šis klausimas yra toks aktualus ir svarbus, kad SAS valdybos nuomone jis turėtų būti išdiskutuotas Sąjungų ir Federacijos valdybų prieš viešai pasisakant.

1967-68 metų SAS Valdybos priesaika. Priekyje: Pirmininkas V. Valaitis, už jo: E. Bradūnaitė, V. šaulys, D. Bakaitytė, K. Girnius, A. Masilionytė ir R. Gedeika. Priesaiką priima G. Kijauskas, SJ. Prie vėliavos stovi V. Juškaitė, A. Liaugaudas ir M. Sandanavičiūtė. nuotr. G. Naujokaičio

AKIMIRKOS
STOVYKLOJE

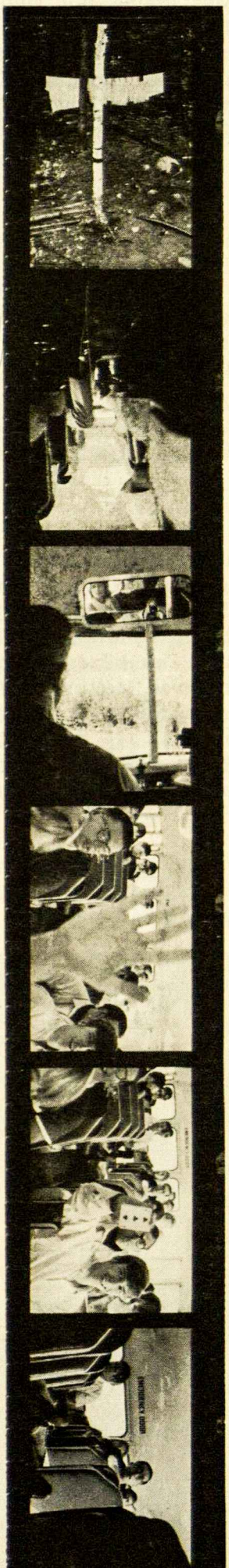

Ged. Naujokaičio
nuotraukos

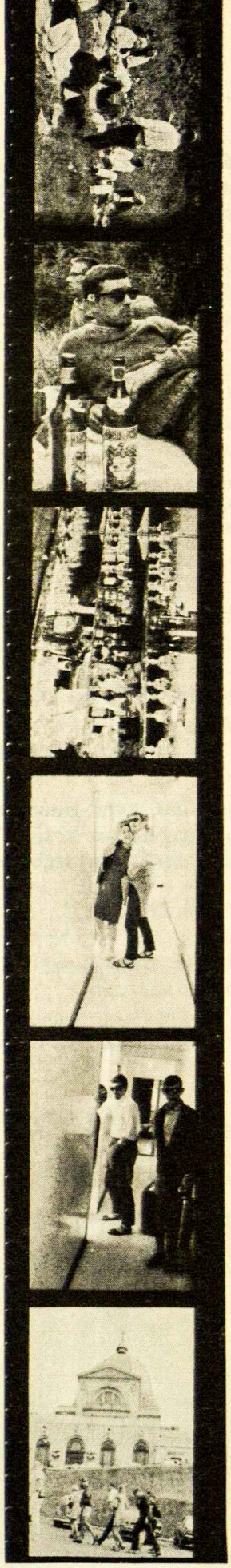

AKIMIRKOS
MONTREALYJE

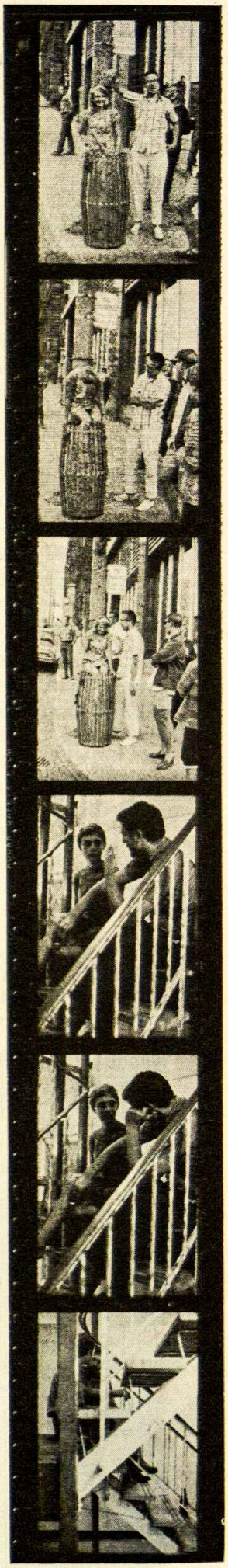

AKIMIRKOS PRIE MONTREALIO
studentų stovyklos įspūdžiai

Rugpiūčio 22 - rugsėjo 2 dienomis Studentų Ateitininkų Sąjungos vasaros stovykla vyko naujai įrengtoje stovyklavietėje Baltijoje, Kanadoje. Nors tai buvo ateitininkų stovykla, tačiau tas dvi savaites teko praleisti labai skautiškai. Gyvenom barakuose, rytais bėgom į ežerą nusiprausti. Kas naktį buvo gana šalta, ir tik "miego maišai" apgynė nuo šalčio. Artimiausias miestas buvo už 20 mylių.

Greit užmiršom miesto patogumus. Čia gyvenome gamtoje ir vienas su kitu arčiau susipažinom. Greitai mums pristatė stovyklos vadovybę:

Kapelionu buvo tėv. Gediminas Kijauskas, S.J., stovyklos vadovas (rugpiūčio 22-25) Eimutis Radžius, komendantas, atvykęs tik antrą savaitę — Eligijus Sužiedėlis, ūkvedys — Algis Rudinskas, mergaičių vadovė — Vita Noreikaitė, berniukų vadovas — Vacys Šaulys, sporto vadovas Vaidis Valaitis, vakarinės programos vedėja — Onutė Damaitė. Muziką parūpino Ladas Giriūnas, o valgį — šeimininkės p. Kiškienė ir p. Kužleikienė.

Pirmąjį vakarą buvo susipažinimo šokiai. Atėjome visi apsirengę savo geriausiom kelnėm. Tik drąsesnės mergaitės nešiojo sijonus.

Pirmosios paskaitos

Prikelti muzikos ir švilpuko, pradėjom stovyklavimo darbus. Pirmoji paskaita buvo **Kęstučio Girniaus**: "Mūsų laikų progresas ir žmogaus tobulėjimas". Buvo pareikšta, kad šiandieninė automatizacija veda žmoniją masinio konformizmo kryptimi. Mašinos atlieka daug darbo, suteikdamos žmogui daugiau laisvo laiko. Tačiau modernus žmogus nesinaudoja šiuo laisvalaikiu, — jis neskaito ir nenori savęs praturtinti. Jis žiūri televizijos.

Po pietų **Edvardas Skladaitis** ir **Andrius Eivas** pravedė diskusijas "Karas ir taika mūsų pasaulyje". Buvo diskutuojama, ar taika įmanoma mūsų laikais. Kokiu būdu galima ją pasiekti? Ar Jungtinės Tautos turi savo prasmę?

Vakarinę programą sudarė juokų vakaras ir šokiai.

Ketvirtadienio rytą **dr. Antanas Sužiedėlis** labai įspūdingai kalbėjo tema — žmogus žvelgia į save. Psichologiškai žmogui nėra sveika per daug savim rūpintis ir žiūrėti, kur jis įtikina ir kur ne, nes tokiu būdu žmogus užsidaro pasauliui. Į save daug dėmesio kreipdamas, žmogus pasidaro sau per kritiškas, save smerkia ir tuo pačiu nemėgina sau padėti.

Pavalgę pietus, keliavom ant netoliese esančio aukšto kalno. Teko net pavargti, kol pasiekėme viršų. **Garsas Palys** pravedė diskusijas apie "hippies" ir jų filosofiją. Nagrinėjom jų idėjas bei tikslus.

Kita diena buvo skirta Expo apžiūrėti. Teko keltis kiek anksčiau. Keliavom dainuodami, o parodoje, išsiskirstę mažom grupelėm, lankėm įvairius paviljonus. Vakare mūsų padai degė nuo nuovargio.

Grįžus iš pasaulinės parodos, buvo pirmoji šilta diena. Turėjom progos pagrindiniau apsitvarkyti, pažaisti tinklinį.

Vita Noreikaitė, Rima Salytė, Vėjūnė Svotelytė pravedė diskusijas apie centro valdybos pareigas. Iškelta daug dabarties negerovių. **Dr. Lukoševičius** suminėjo dar eilę problemų, kurias turi išspręsti studentas ateitininkas.

Vakare buvo vaidinama komedija — Kelionė per pasaulį. Paskui šokiai.

Sekmadienį buvo **dr. Henriko Nagio** paskaita "Konformizmas ir individualybė". Čia vėl iškilo klausimas apie "hippies" vertę. Dr. H. Nagys teigė, kad "hippies" patys atsisakė savo individualybės ir tokiu būdu nutolo nuo savo tikslų. Konformizmas nėra visiškai išvengiamas, nes žmogui tenka prisitaikinti prie gyvenamos aplinkos. Turi kai ko atsižadėti, kad galėtų gyventi su artimu. Tačiau jei žmogus visiškai savęs išsižada ir pasiduoda srovei, tada jis nebėra individas.

Popietinėse diskusijose paliesta — "Ar yra prasmė Lietuvos 50 metų minėjimam". Nutarėm, kad būtų daug prasmingiau minėjimus rengti viešus, kad galėtų asilankyti amerikiečiai. Tik tokiu būdu atkreipsime jų dėmesį į Lietuvą. Reikia daugiau lėšų skirti Lietuvos reikalų reklamai, dažniau į laikraščius rašyti, net sensacijų nevengti. Tada visi žinotų, kas ta Lietuva.

Vakare buvo literatūros vakaras.

Kitą dieną stovykloje pasirodė atvykęs komendantas Eligijus Sužiedėlis. Programą suardė prasidėjęs lietus. **Tėv. G. Kijauskas, S.J.**, ta proga surengė diskusijas — "Bendravimas su tarybine Lietuva". Diskusiniai būreliai pasisakė, jog neviskas daroma, kad būtų parodyta, kaip mum rūpi Lietuva.

Po pietų **kun. dr. F. Jucevičius** skaitė paskaitą "Komunizmas ir krikščionybė". Jis apibūdino krikščionio pareigą kovoti prieš komunizmą, apaštalauti kitų tarpe.

Vakare **Aldona Masilionytė** pravedė įspūdingą talentų vakarą. Buvo vaidinimas, įvairių pasirodymų.

Kitą dieną buvo saulėta. Mes vėl iškeliavom apžiūrėti pasaulinės parodos. Daug kas aplankė ir rusų paviljoną, pasikalbėjo su ten dirbančiais lietuviais. Vakare nužygiavome į La Ronde pažiūrėti raketų šaudymo. Grįžom vėlai ir pavargę.

Svečiai

Trečiadienis buvo "fuksų" diena. Mum visko paskyrė ir net labai privargino. Žadėjo vakare ant "laužo sudeginti", bet laimei — tą dieną buvo drėgnas oras, ir laužo nebuvo.

Stovyklą aplankė **kun. V. Martinkus** ir **Antanas Saulaitis, S.J.**, kuris pakalbėjo apie kunigą, žmogų ir pasaulį. Diskutavome kunigo vaidmenį, krikščionių ypatybes.

Vakare buvo "fuksų krikštas", linksmi šokiai. Buvo svečių ir iš jaunimo stovyklos.

Stovykla artėjo į pabaigą. Oras vėl pasidarė gana šaltas ir drėgnas. Susirinkę į šiltą salę diskutavome. **Algis Rudinskas** mum apibūdino Aldous Huxley's "Brave New World". Buvo paliesta, ar žmonija tikrai eina į konformizmą, ar ne?

Popiet buvo Federacijos vado **dr. J. Girniaus** paskaita apie idealizmą. Vakare nuplaukėm ar pėste nuėjom anapus ežero, kur pavakarieniavome. Grįžę į stovyklą, matėm religinį montažą. Po to buvo mišios.

Pirmadienis buvo skirtas Studentų At-kų Sąjungos suvažiavimui.

Išrinkta nauja valdyba: dvasios vadas — Kęstutis Trimakas, S.J., pirm. — Vaidis Valaitis, vicepirm. Elenutė Bradūnaitė, užsienio sekr. — Aldona Zailskaitė, vidaus sekr. — Dalia Bakaitytė, ižd. — Vacys Šaulys, spaudos ir informacijos skyriaus vedėjos — Irena Rušėnaitė, Aldona Masilionytė. Rytų atstovai ir nariai: Rimas Gedeika ir Kęstutis Girnius.

Vakare nauja valdyba priėmė įžodį, ir suvažiavimas oficialiai baigėsi. Vakare buvo šokiai.

Sunku net patikėti, kad stovykla taip greit praėjo. Ir gaila buvo išvažiuoti. Dabar vėl lauksime kitos vasaros, kad galėtume susitikti.

Fuksė iš Rytų

Stovyklai baigiantis, paskutinį kartą nuleidžiama vėliava. Nuotr. Ged. Naujokaičio

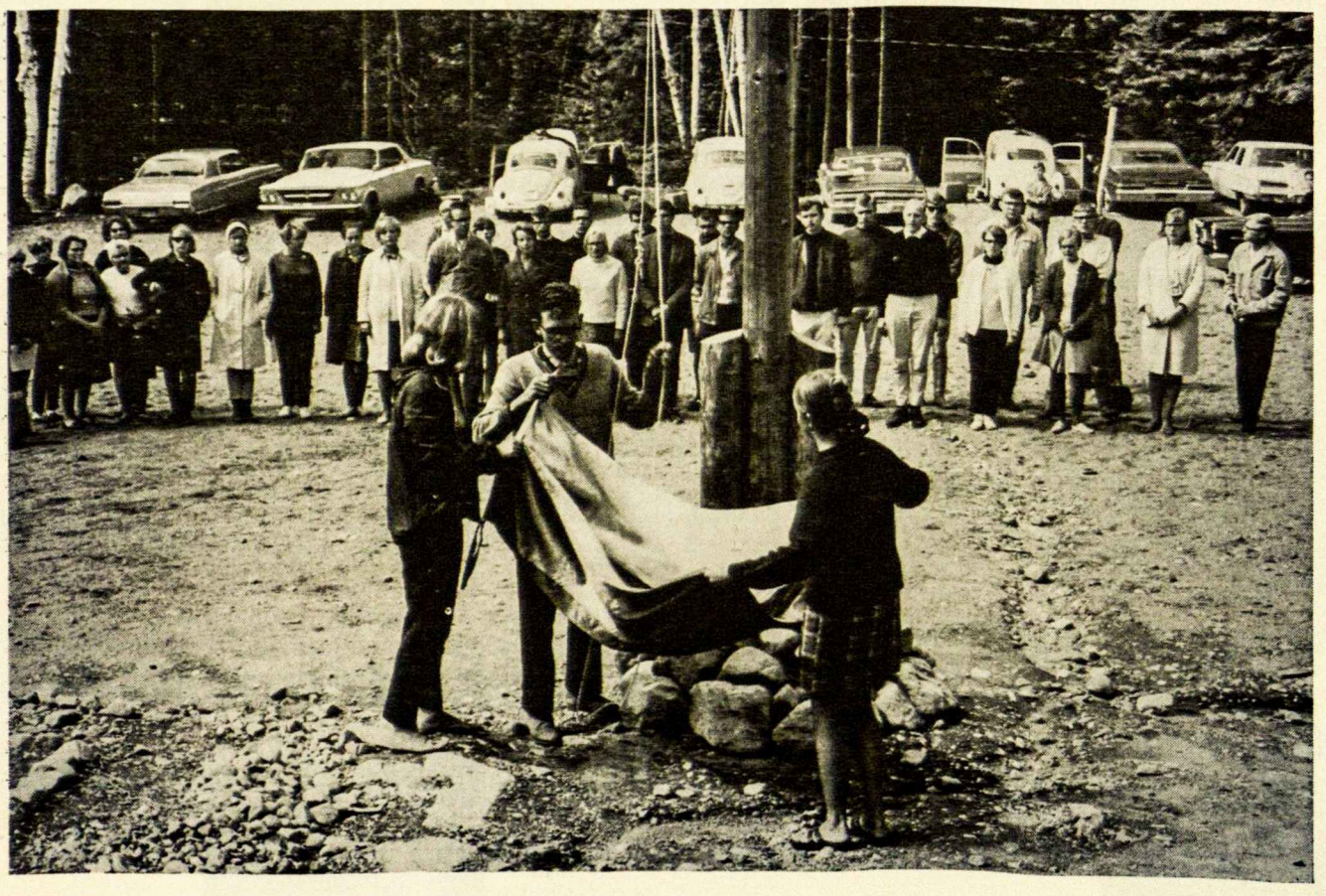

EXPO '67 Rusijos sputnikų šešėlyje vyksta studentų ateitininkų pasikalbėjimas su lietuviu pareigūnu. Iš kairės: Edwardas Skladaitis, Audronė Masiulionytė, Vaidevutis Valaitis, Elena Bradūnaitė, Vytas Radzivanas, lietuvis gidas ir Saulius Girnius. **nuotr. Ged. Naujokaičio**

Jie mums taip sakė . . .

rašo V. GERDVILYTĖ ir J. ČIKOTAITĖ
"Čiaudulyje", SAS stovyklos laikraštėlyje

"Nuvykę į paviljono antrą aukštą, mes paprašėme palydovų, kad mums parodytų, kur yra lietuvių paroda... Jis atkirto, kad nėra jokios lietuvių parodos. Čia yra SSSR paviljonas ir lietuvių paroda čia neturi jokios vietos. Tačiau sužinojęs, kad mes kalbame lietuviškai, mus nuvedė pas lietuvį, kuris mums aprodė visokius lietuviškus eksponatus: piešinius, skulptūras, stakles ir t.t. Kada mes jo paklausėme, ar jis nenorėtų pasilikti čia, jis supyko ir smarkiai pasisakė, kad yra daug svarbesnių dalykų gyvenime negu materialiniai patogumai — girdi, kada mes subręsime, suprasime, kad visokie malonumai yra tušti, kad draugystės yra svarbios, o tauta tai svarbiausia... Mūsų klausė, kur esame gimę; kada atsakėme, kad Vokietijoje, mums tuoj prikišo, kad mes tik paviršutiniškai domimės Lietuva — kadangi nesame jos matę, ji negali mums rūpėti. Mums prikišo, kad mūsų tėvai nėra patrijotai, nes jie pabėgo iš Lietuvos, kada kraštas buvo krizėje ir kad jie pabėgo į Ameriką ieškodami lengvesnio gyvenimo... Mes atsakėme, kad mūsų tėvai tik bėgo į Vokietiją, — o tik vėliau atvažiavo į Ameriką, bet jis vistiek stūmė, kad mums Lietuva nėra svarbi...

Jis buvo labai apsiskaitęs žmogus ir mums tuoj pat metė statistikas: kiek žmonių dalyvavo demonstracijoje Madison Square Garden, kiek daugiau galėjo būti... kiek mažai mes skaitome lietuviškas knygas... jis net žinojo apie LSS anketą, kuri parodė, kad tik 2 procentai anketos dalyvių buvo perskaitę po tris lietuviškas knygas metų bėgyje — kiti dar mažiau... Jam labai rūpėjo žinoti, kokia mūsų nuomonė apie gyvenimą Lietuvoje; kada pasisakėme, kad ten yra skurdas, jis tuoj pradėjo sakyti, kad kiekviename krašte randasi šiek tiek skurdo, ir kad Lietuva nėra jokia išimtis, tačiau dabartinė Lietuvos valdžia yra labai daug padariusi krašto gerovei — ji bažnyčias atstatė, kultūrą palaikė, pakėlė gyvenimo standartą ir t.t.

Prieš karą Lietuvoje tik keli žmonės turėjo gerus namus, dvarus ir t.t., o masė gyveno skurde. Dabar valdžia yra atėmus visus dvarus ir pakėlus gyvenimo standartą visai žmonių masei. Žmogus, gerai gyvendamas, turi 3 kambarius savo šeimai — ir to užtenka. Tai yra pakankama ir daugiau nereikia.

Kada mes jau rengėmės eiti, mus pakvietė atvažiuoti į Lietuvą — sakė, kad mum aprodys, ką tik norėsime pamatyti, — mus nustebins moderniais pastatais ir — progresu... **(Red: Kaip jūs manote?)**

BAUSMĖ

Pradėjo slinkti sunkūs debesys. Aptraukė žemę tamsiu apdangalu, ir su griausmais, dundėjimu pasipylė didis lietus. Žaibai, lyg ugnys, raižė juodą dangų. Vėjas siautė, laužydamas sunkiai pasiduodančias medžių šakas. Jos linko, linko, kol pagaliau triokštelėjusios krito žemėn į purvus... Pačioje uolos viršūnėje, šaknimis tvirtai įsikabinęs uolos plyšiuose, augo senas ąžuolas. Trenkė žaibas, medžio kamienas susvyravo. Papūtė vėjo gūsis, ir palaužtas, sustingęs ąžuolas krito apačion, ant bangų plaunamų akmenynų. Užėjus didžiulė banga išnešė sustyrusį medį verdančios jūros gelmėn... Krito lietūs iš juodo dangaus, atpalaiduodami žemės traukos jėgą, kol pati žemė virto purvais ir leidosi nešama verpetais bėgančių upelių, kurie plovė paviršių, viską mesdami į jūros gelmes. ... Dangaus sparnuočiai seniai pasislėpę uolose. Giliai išraustuose urvuose laukė ir žemės ropliai, neišdrįsdami savo pasirodymu perpykinti gamtos jėgų... Sujudusi gamta rodė savo galią, pasipriešindama žmogui, kuris buvo įsimaišęs jos tvarkon, bandydamas ją ištirti ir pakeisti. Pažeista, ji rodė savo kerštą.

Vėjas draskė beeinančiojo apsiaustą. Žemė slydo iš po jo kojų. Lietūs prasiskverbė pro atidengtus apsiaustus, plakdami jo nuvargusį kūną. Plaukus rovė vėjo laužomos šakos.

Bėgau, puldamas purvan. Spaudžiausi prie šaltos uolos, o įsisiūbavusi jūra šniokštė iš pat gelmių. Žemė slinko jūron. Žvėrys slėpėsi urvuose. Jūra siūbavo, medžiai linko.

Aš stovėjau.
Aš — žmogus!

— — — — —

Išsišiepė jūra, prasivėrė dangus, ir aš, suklupęs, glaudžiausi prie žemės — prie negyvo akmens.

Aš — žmogus...
tik menkas žmogus...

Gabija

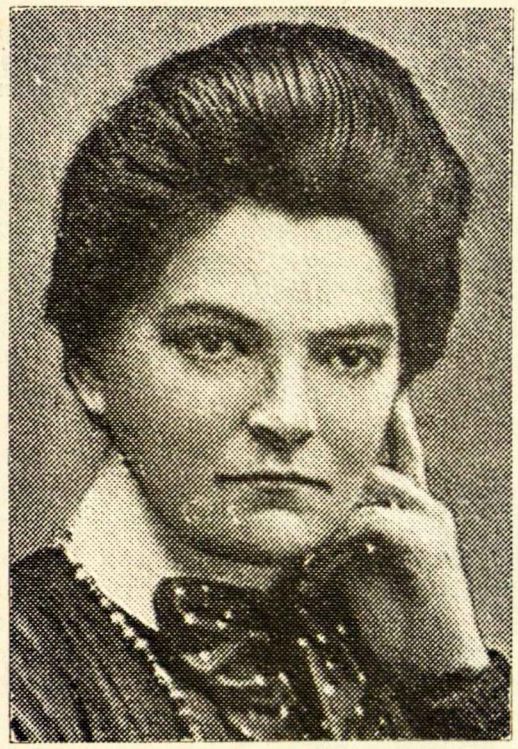

MARIJA PEČKAUSKAITĖ

ŠATRIJOS RAGANA

(1878 - 1930)

Turbūt retas lietuvis ginčytųsi, kad giliau pramokti savo tautos literatūrą yra laiko vertas užsiėmimas; mes to tikslo siekdami tęsiame ATEITIES literatūros skyrių. Bet šį kartą norime tuo atsiekti ir daugiau: šį kartą, aprašydami vieną Lietuvos moterų rašytoją, Šatrijos Raganą, pristatydami jos darbų trumpas ištraukas, mes norime pagerbti tą Moksleivių Ateitininkų Sąjungos Kuopą, kuri yra lig šiol savo rašiniais daugiausia įsijungusi į ATEITIES žurnalo darbą ir uoliausiai padėjus visų moksleivių žurnalui atlikti savo uždavinį. Šį Lietuvos literatūros skyrių dedikuojame New Yorko Marijos Pečkauskaitės Kuopai.

Šatrijos Raganos raštuose, kurių yra išleista net septyni tomai, yra aiškiai apibrėžtas Marijos Pečkauskaitės, paskutinės aktyvios lietuvių visuomenės aristokratės, kupinas gyvenimas — jos atlietuvėjimas nuo aplenkėjusių bajorų šeimos papročių, jos nuo jaunų dienų deganti meilė tėvynei, dorybei, mokslui, jos nepavargstantis pasišventimas labdarybės ir švietimo darbams. Perskaičius pačios Pečkauskaitės kūrinius bei kitų apie ją aprašymus galima be abejonės sutikti su tais, kurie ją vadina lietuvių istorijos paskutine žymia moterimi; galima tuo faktu ir didžiuotis; bet tuo pačiu turime rimtai atsižvelgti į jo reikšmę mūsų tautai — ar tikrai yra teisybė, kaip istoriniuose komentaruose kartais rašoma, kad tauta, kurios istorijoje nustoja žymiai reikštis kilni ir dora moters dvasia, kad ta tauta yra lemta greitai žūti?

Šatrijos Raganos žymiausias kūrinys yra autobiografinė apysaka "Sename Dvare", kurioje vyksta vieno Lietuvos istorijos laikotarpio agonija — čia yra atvaizduotas Užvenčio dvaras, ir jo sulenkėjusių bajorų-gyventojų luomo išnykimas. "Savo siužetu ir idėjomis Sename Dvare' yra realistinis kūrinys, bet visa senųjų veikėjų galerija, o taip pat pats seno dvaro fonas teikia veikalui aiškiai romantinę spalvą. Ne be ironijos autorė daug kur rodo mums tas apgailėtinas liekanas, bet iš kitos pusės didelė tos senystos meilė padaro juos mums tokius mielus tarytum tai būtų mūsų pačių brangūs dėdės, brangūs, kaip brangu yra viskas, kas jau priklauso praeičiai". (komentarų ištraukos iš B. Babrausko **Lietuvos keliu**)

LIETUVOS NACIONALINĖ MARTYNO BIBLIOTEKA

iliustracija Teresės Idzelytės

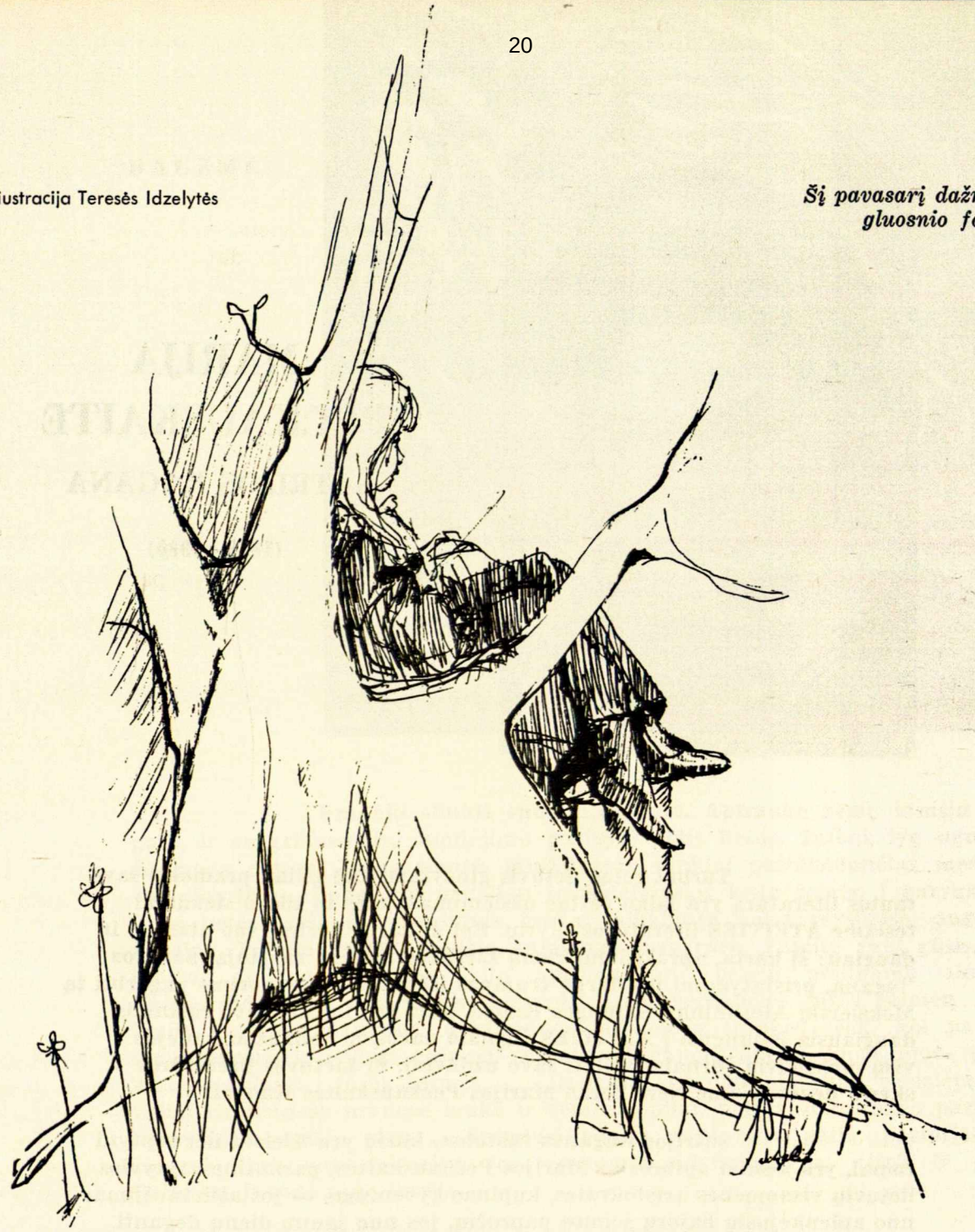

Šį pavasarį dažnai sėdžiu gluosnio fotelyje...

Irutės lizdelis

(ištrauka iš Šatrijos Raganos SENAME DVARE)

Už miškų, už upių, tarp daubų ir kalvų stovi seno dvaro medinis rūmas. Ne aukštas, bet ilgas ir platus, su dideliu prieangiu, ant baltų stiebų rymančiu, pilnas meilių kampelių, jaukus ir šiltas, ištikimas visų mūsų džiaugsmų ir liūdesių savo prieglobstin priėmėjas. Prieš jį didelis, miegūstas tvenkinys su paslaptingomis gelmėmis, vakarais mėnesio ir žvaigždžių auksinamas, ir įsigiedojęs, įsikvepėjęs, įsisvajojęs sodas.

Yra sode mažas pussalėlis, į tvenkinį įsikišęs, spirejų žydinčių krūmų uždengtas, visas gėlėmis apibertas. Ant jo kranto auga gluosnis, kurio stuobrys, matyti, kitasyk nukirstas, išleido tris naujus stuobrelius ir sudarė tarsi fotelį, kuriame labai patogiai galima sėdėti atsilošus. Kanakados radova tą kampelį su mamate. Mamatė išpiovė ant vieno stuobrelio mano raidę ir tarė:

— Dabar čia bus tavo fotelis, Iruse. O kai čia sėdėsi, atmink mamatę — ir vien geros ir gražios mintys teateina į tavo galvelę.

Šį pavasarį dažnai sėdžiu gluosnio fotelyje, nes ruošiu dovanėlę mamatės vardinėms. Žiemą pramokau siuvinėti ir įsigeidžiau pirmąjį savo darbo vaisių jai atiduoti.

Už savo pinigus nupirkau reikiamos medžiagos, ir štai, pasislėpusi fotelyje, kad mamatė nepamatytų, siuvu staltiesėlę spintelei prie jos lovos. Pasirinkau šią dovaną, ne kitokią, gerai viską apgalvojusi. Vakare, mąsčiau, kai mamatė, baigusi skaityti, norės užgesinti žvakę, jos paskutinis žvilgsnis puls ant mano staltiesėlės, ir ji užmigs apie mane mastydama... O rytą pirmutinis daiktas, jos žiūrimas, yra laikrodis ant spintelės... Ir čia vėl turės mane atsiminti.

Viršum mano galvos gieda ir čiulba paukšteliai; toli, antrame tvenkinio krante, kalena gandras; ties mano kojomis mėlynuoja dangaus ašarėlių giria, stebėdamosi savo atvaizdu tvenkinio veidrodyje. Kažkoks saldus, tarsi medaus kvapas kutena man nosį — bet nepaisau nieko ir vis tik siuvu ko uoliausiai. Taip man saldu, linksma mąstant, kaip nudžiugs mamatė, šį mano darbelį pamačiusi. Ir didžiuodamosi žiūriu į savo veikalą — iš tikrųjų menką ir ydingą, bet mano akyse labai gražų. O paskui atsimenu mamatės norą, kad, man čia sėdint, tik geros mintys teateitų į galvą, ir mąstau, kad juk negali būti minčių geresnių už tą, kaip savo mamatę pradžiuginti.

— Iruse!

Krūptelėjau, išgirdusi mamatės balsą. Greit susidėjusi darbą, paslėpiau jį už krūmų ir nubėgau.

Liuoktelėjusi į taką, einantį nuo alėjos, pamačiau antrame jo gale mamatę. Ėjo man priešais, vesdama už rankos mano mažesnįjį broliuką. Neturėjo užsidėjusi skrybėlės, tik su baltu skėteliu dengėsi galvą nuo saulės. Jai taip einant visai saulės spindulių apibertai, šviesus, melsvai pilkas apdaras, apsiaučiąs jos gražų, laibą stuomenį, buvo panašus į saulės nušviestą debesėlį. Skėtelio pauksmėje juodavo ant galvos storų kasų vainikas, o iš blankaus veido liūdnai ir meiliai žiūrėjo juodos didžiulės akys iš po antakių, lyg kregždės sparnai. Mažas Jonelis šalia jos su savo eilute, neseniai pakeitusia jupelę, ir didele skrybėle atrodė kaip išlindęs iš krūmų pasakos nykštukas.

—Esu, mamate! — sušukau pribėgusi ir liemenį jai apkabinusi. O ji, su rankele mano veidą glostydama, paklausė:

— Savo fotelyje sėdėjai, Iruse? O ką ten dirbai?

Per jos lūpas pralėkė lengvutė šypsena, o man dingtelėjo, ar tik ji kažko nenumanė. Nelaukdama mano atsakymo, tarė:

— Eisim pažiūrėti, ar nepražydo jau mūsų rožės.

Nuėjome pirma prie vadinamųjų mano rožių — dviejų senų, aukštų, sulig mamate, kerų, kažin kieno ir kažin kada pasodintų. Buvo juodu pilnu baltuojančių pumpurų, bet žiedo neradome nė vieno.

Tavo seneliai vis daugiau aptingsta, — tarė mamatė. — Einame pas manuosius.

Perėję per tiltelį, atsidūrėme kitoje sodo pusėje. Ten, ant aukšto tvenkinio kranto, buvo maža dirvelė, pilna jaunų rožių kerelių, pačios mamatės neseniai padiegtų. Ant visų baltavo gražūs, dideli žiedai švelniais lyg šilkai, ir baltais, lyg sniegas, lapeliais, pačiame viduryje vos paraudusiais. Ir rodės, kad po tuo raudonumu slepiasi rožių siela.

Mamatė ėjo nuo vieno kerelio prie kito, lytėjo rožes savo plonais piršteliais ir pasilenkus traukė jų nuostabų kvapą.

— Žinai, Irute, tas meilus kvapas, — tai rožių kalba. Ir ta savo kalba pasakoja jos apie tokias grožybes, kokių niekados nėra mačiusios žmonių akys, apie tokius balsus, kokių niekados nėra girdėjusios žmonių ausys, ir apie tokią laimę, kokios niekados nėra patyrusios žmonių širdys.

O aš pagalvojau, kad vis dėlto žmonės daug laimės patiria. Štai puikios, kvapios rožės, štai brangioji mamatė ir mylimasis brolelis, ten anapus tvenkinio graži staltiesėlė, ir netrukus bus mamatės vardinės, ir bus daug svečių, ir kremo, ir taip gražu visur, ir saulė taip puikiai šviečia ir šildo.

— Mamate, — tariau, — o mano širdis yra labai laiminga. Taip visur gražu, taip puikiai žydi tos rožės!

Mamatė jau ne į rožes žiūrėjo, bet kažkur tolyn, pro tamsias pušis, augančias sodo gale, tarsi ieškodama tų grožybių, kurių nėra regėjusios žmonių akys. Išgirdusi mano žodžius, ji, lyg prisiversdama, atitraukė žvilgsnį nuo tų tolių, pažiūrėjo į mane, liūdnai šyptelėjo ir tarė:

—Trumpai težydi rožės, Irute!

Ir, papurčiusi galvą, tarytum norėdama nusikratyti liūdnomis mintimis, ėmė skinti rožes ir dėti į puokštę.

— Nunešime bukietą tėveliui, — tarė.

Išrinkusi puikiausią rožę, pasistiepusi įsegiau ją mamatei į kasų vainiką ant kaktos ir gėrėjausi, kad ant juodų plaukų ji atrodė lyg sidabrinė žvaigždė. Ir ūmai pamačiau, kad tarp mamatės ir baltų rožių yra kažkokio panašumo...

Ir tariau:

— Mamate, rožės į tave panašios.

— Kuo, Irute?

— Tokios jos meilios ir taip liūdnai žiūri, kaip ir tu.

*

Sekančiame numeryje talpinsime Šatrijos Raganos apysaką "Antanukas".

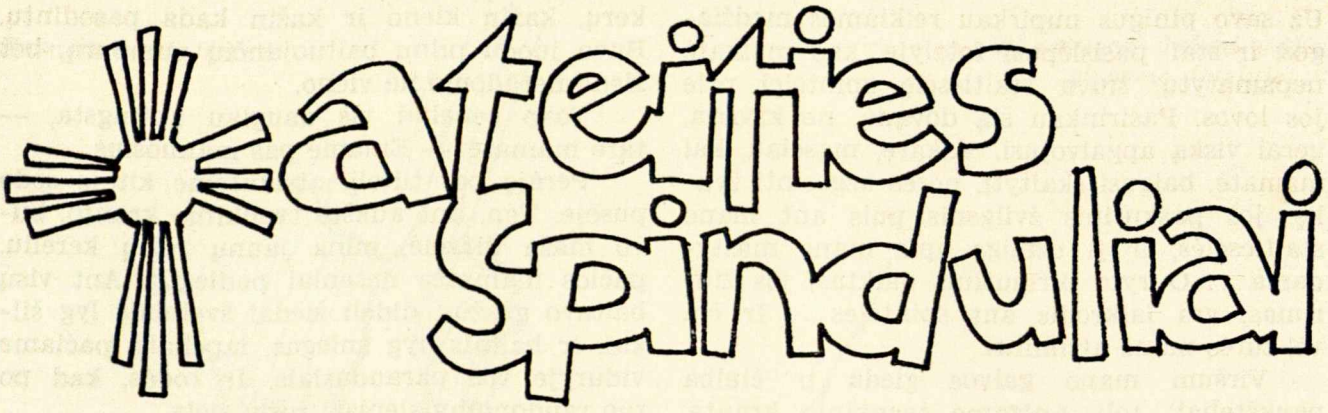

Jūs gerai žinote kaip stiprus yra laukimo jausmas. Rodos — apime jis visą tave, ir niekas daugiau nebesvarbu. Taip mes laukiame išsiilgto žmogaus atvažiuojant, suplanuotos įdomios kelionės, ar seniai žadėtos dovanos.

Turbūt nieko visoje žmonijos istorijoje nebuvo taip ilgai laukiama, kaip Išganytojo atėjimo.

Tūkstančius metų Izraelio tautos pranašai skelbė, kad ateis Mesijas.

Kas jisai?

Paties Dievo žadėtas Išganytojas ir išlaisvintojas.

Slinko metai — šimtai, tūkstančiai, o Jis nesirodė. Mirė seneliai, gimė vaikai ir pasenę mirė. Jo dar vis nebuvo. Vieni visai nustojo Išganytojo atėjimu tikėti. Kiti dar stipriau pasiryžę laukė.

Tie, kurie tebelaukė Mesijo, laukė kartu ir išsilaisvinimo. Tų laikų Izraelitai buvo svetimų valdovų pavergti, todėl jie tikėjosi, kad Mesijas bus galingas karalius, kuris nugalės visus jų tautos priešus . . .

Jie nežinojo koks bus tikrasis Išganytojas.

Mes jau žinome. Kas metai iš naujo laukiame Jo Atėjimo šventės. Šis laukimo laikotarpis vadinamas Adventu. Jis prasideda lapkričio 30 d., arba artimiausią po jo sekmadienį. Su tąja diena Katalikų Bažnyčioje pradedami nauji liturginiai metai.

Adventas trunka keturias savaites. Keturi advento sekmadieniai mums primena tuos tūkstančius metų, kai žmonija laukė Išganytojo.

Advento metu stenkimės susikaupti ir pamąstykime apie trejopą Kristaus Atėjimą:

— tąjį, kuris įvyko prieš beveik du tūkstančius metų Betliejuje;

— tąjį, kuris pakartotinai vyksta dabartyje — kiekvienų Šv. Mišių ir Komunijos metu;

— tąjį, kuris bus ateityje, kai Prisikėlęs Kristus vėl mums ateis — jau po mūsų mirties.

Lapkričio mėnesį minime Lietuvos kariuomenės šventę. Lietuvoje kariuomenė įsisteigė 1918 m. gale. Dar nespėję gerai pasiruošti, mūsų kariai turėjo kovoti su bolševikais, bermontininkais ir lenkais. Jiems pasisekė priešus nugalėti ir taip jie galutinai užtikrino Lietuvos nepriklausomybę.

1967 m. kovo Nr. "ATEITIES SPINDULIUOSE" skaitėte, kaip ateitininkai vieni iš pirmųjų stojo savanoriais lietuvių kariuomenėn. Čia talpiname ištraukas iš gen. St. Raštikio atsiminimų. Jas skaitydami pamatysite, kaip tiems jauniems savanoriams teko susidurti su priešu.

KOVOSE DĖL LIETUVOS

(iš generolo St. RAŠTIKIO atsiminimų)

... "Savanoriu įstojęs į Lietuvos kariuomenę, buvau paskirtas į Atskirą batalioną, kuris 1919 m., kovo pirmomis dienomis pradėjo formuotis Kaune. Bataliono užuomazgą sudarė dvi pėstininkų kuopos, 2-sis husarų eskadronas ir sunkiųjų kulkosvydžių būriai.

... Batalionas gavo įsakymą išvykti į frontą. Įsakymas turėjo būti įvykdytas kovo 31, o tuo tarpu daugelis kareivių dar nebuvo atlikę praktinių šaudymų. Kas daryti? Tokiems kareiviams buvo leista iššauti po 1-3 šovinius, karininkai išmetė ir išsprogdino keletą granatų, parodydami kareiviams, kaip jos veikia, ir tai buvo viskas.

Kovo 31 d. iššygiavome.

Diena buvo negraži — šalta, vėjuota, snigo ir lijo. Tačiau visų nuotaika buvo labai gera. Mus lydėjo 2-jo pėstinin-

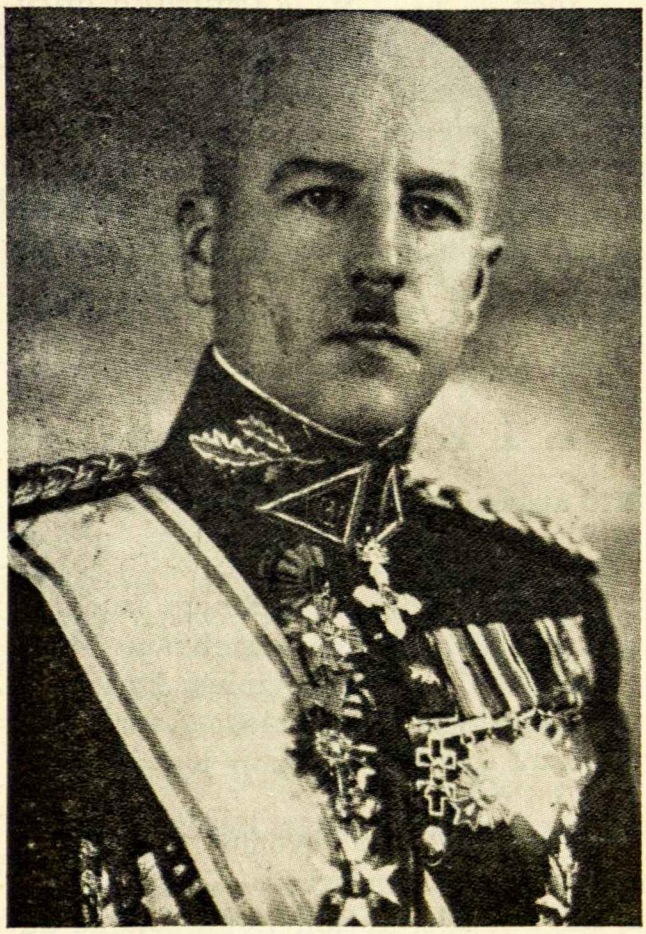

Lietuvos kariuomenės generolas St. Raštikis

kų pulko dūdų orkestras. Tarp orkestro grojamų maršų skambėjo mūsų dainos — pirmosios savanorių dainos.

Kartu su pėstininkais žygiavo pėsti ir 2-jo eskadrono husarai. Jie skyrėsi nuo pėstininkų baltais lankeliais ant kepurių. Na, ir žinoma, husarai labai didžiavosi savo skambančiais pentinais, nors arklių jie dar neturėjo. *(nukelta į 280 pusl.)*

IŠ ATEITININKŲ ISTORIJOS

Palangos konferencijoje ateitininkai Federacijos vadu išsirinko prof. Stasį Šalkauskį.

Jis buvo aukštas, pailgo veido, su ūsais ir barzdele. Turėjo silpną sveikatą, tačiau labai stiprią dvasią. St. Šalkauskis buvo elegantiškas savo atrodyme ir apsiėjime su kitais žmonėmis.

Gimęs 1886 m. Ariogaloje, Šiauliuose baigė gimnaziją ir Maskvoje studijavo teisę. Baigęs studijas, keturis metus tarnavo Samarkand'e — Mažojoje Azijoje. Šalia teisės, labai domėjosi filosofija. Todėl, kai tik pasitaikė galimybė, išvyko Šveicarijon, Fribourgo universitetan, studijuoti filosofijos. Rašė daug filosofinių ir pedagoginių straipsnių įvairiomis kalbomis. St. Šalkauskis buvo labai aštraus proto. Viską gyvenime stebėjo ir darė savo išvadas. Jo gyvenimo vedamoji mintis buvo derinti lietuvių tautinę formą ir krikščionybę.

Kadangi buvo silpnos sveikatos, St. Šalkauskis ateitininkų vadu sutiko būti tik tris metus. Tačiau ir per tą trumpą laikotarpį jis mūsų organizacijai labai daug davė. Šalia daugybės straipsnių ir paskaitų, jis parašė ir 1933 m. išleido "Ateitininkų Ideologiją". St. Šalkauskis troško, kad per ateitininkų organizaciją visai lietuvių tautai ateitų dvasinis atgimimas.

Jo vadovaujami, ateitininkai dar gyviau reiškėsi įvairiose Lietuvos gyvenimo srityse. Tačiau Lietuvos Respublikos vyriausybė pradėjo ateitininkams daryti įvairių sunkumų. Sunkiai duodavo leidimus parengimams. Kai kuriose gimnazijose draudė moksleiviams priklausyti ateitininkų organizacijai.

Kai 1930 m. vasarą ateitininkai Kaune ruošė kongresą, valdžia darė įvairių kliūčių. Tačiau kongresas įvyko, ir jo metu buvo išrinktas naujas Federacijos vadas — prof. Kazys Pakštas.

Tai ir buvo paskutinis viešas ateitininkų suvažiavimas. Vos keletai savaičių praėjus, 1930 m. rugpjūčio 30 d., Lietuvos vyriausybė uždraudė moksleivių ateitininkų veikimą.

Nei vienoje Lietuvos mokykloje, ar už jos ribų, nebuvo leista veikti ateitininkų kuopelėms. Tačiau jos veikė slaptai, ir per tą laiką ne tik nesumažėjo moksleivių ateitininkų skaičius, bet ir išaugo iki 11,000.

Vyriausybė laikė ateitininkus politine organizacija. Tai netiesa. Studentai ir

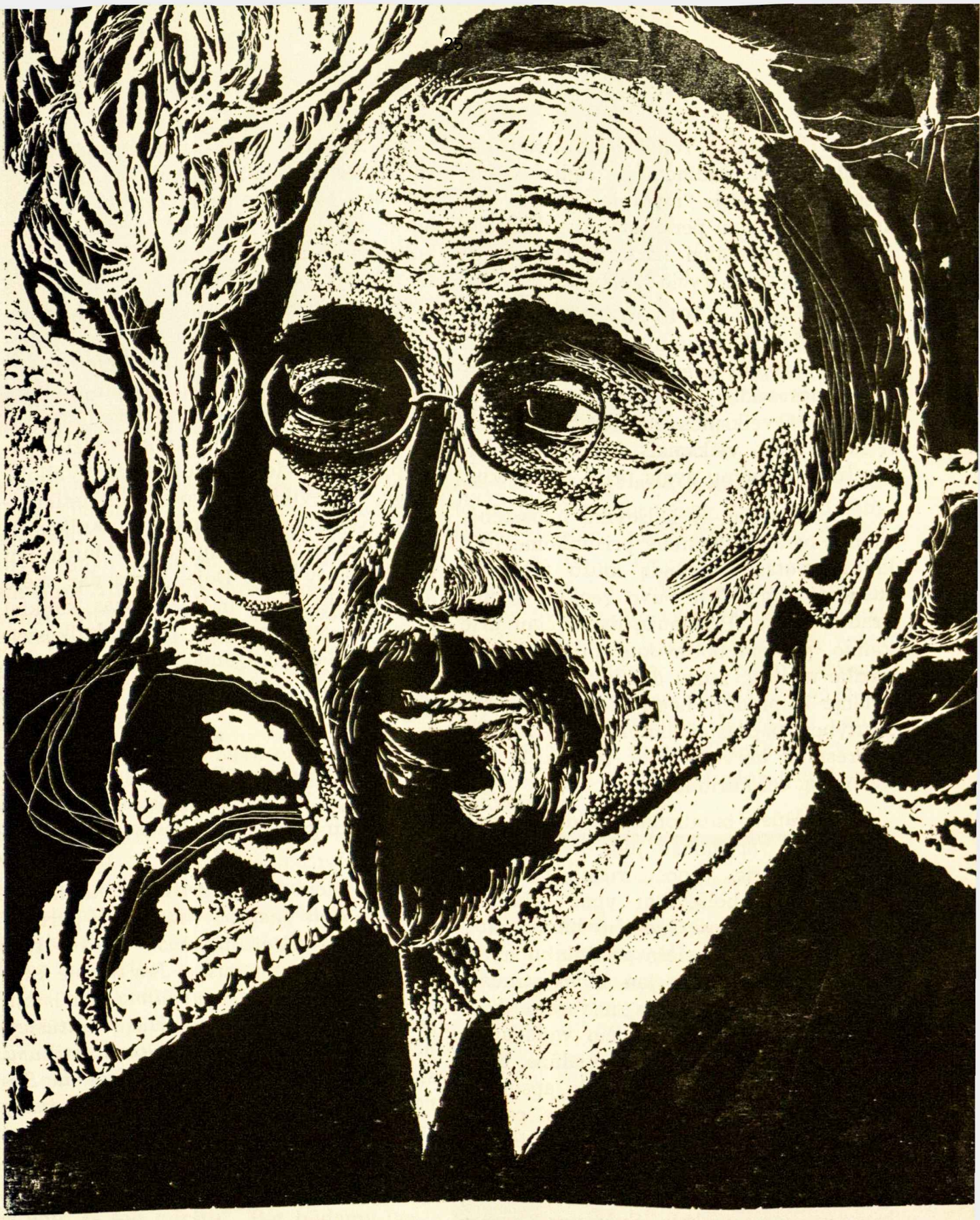

Profesorius Stasys Šalkauskis, Palangos konferencijojeišrinktas Ateitininkų Federacijos vadas

sendraugiai ateitininkai dalyvavo politiniame veikime, tačiau ne kaip ateitininkai, o kaip piliečiai. Vyriausybei nepatiko ir tai, kad ateitininkai smarkiau plėtėsi, nei kitos jaunimo organizacijos. Be to, ateitininkai labai priešinosi fanatiškam tautiškumui, kuris tuo metu Lietuvoje plito.

Nežiūrint tų priežasčių, vyriausybė pasielgė neteisingai, skaudžiai pažeisdama piliečių sąžinės laisvę ir ateitininkų organizaciją.

(atkelta iš 278 pusl.) Todėl pėstininkai pajuokdavo juos, vadindami "mediniais husarais". Tačiau tie "mediniai husarai" be arklių, nors ir su pentinais ir su kardais, fronte kovojo labai narsiai, ir daug jų buvo apdovanoti Vyčio Kryžiais.

... Pagaliau 1919 m. rugpjūčio vidury atėjo paskutinio didelio puolimo prieš bolševikus pradžia ... Lietuvos kariuomenės vadovybė suderino mūsų kariuomenės veiksmus su kaimynų lenkų ir latvių karo veiksmais. Tai buvo bendras trijų kaimynų žygis prieš bolševikus.

...Atsargiai, ir bolševikų nepastebėti, per balas ir krūmus prislinkome prie kaimo. Sutartą valandą mūsų artilerija sustabdė ugnį. Tai buvo ženklas mums pradėti ataką. Prišliaužę dar arčiau prie kaimo, puolėm bolševikus durtuvais. Jie atsakė ugnimi, mūsų durtuvų atakos nepriėmė ir pradėjo bėgti. Tokias durtuvų kautynes paprastai laimi tas, kas turi stipresnius nervus, šaltą kraują ir aiškų tikslą, dėl kurio kovoja.

... Mūsų batalionas, puldamas bolševikus ir varydamas juos iš Lietuvos, priartėjo prie senos rusų tvirtovės Dvinsko. Čia bolševikai ypač atkakliai priešinosi. Viršilos Gudaičio būrys pateko į labai stiprią priešo pėstininkų ir artilerijos ugnį. Būrys jau buvo atmušęs kelias rusų kontraatakas, ir turėjo skaudžių nuostolių, bet Gudaičio vadovaujami ir raginami savanoriai nepalūžo. Kautynių metu būrys buvo priešo apsuptas, bet laikėsi. Viso pasipriešinimo centru buvo viršila Gudaitis. Bolševikai vis atakavo. Per paskutinę ataką Gudaitis buvo labai sunkiai sužeistas į vidurius. Bet jis ir po to dar nepalūžo. Sužeistas vis dar vadovavo būriui, davinėdamas kovotojams reikalingus įsakymus ir nurodymus, kol visai nusilpo ir nualpo. Netekęs savo vado, būrys pradėjo trauktis ... Vadovaudamasis savo vado duotais priešmirtiniais nurodymais, būrys, nors ir su nuostoliais, bet laimingai išvengė sunaikinimo.

... Eilinis Krasauskas visada pats veržđavosi į pavojingą žvalgybą. Per vieną tokią žvalgybą mūsų žvalgai užklupo bolševikų lauko sargybą su sunkiuoju kulkosvydžiu. Įvyko susišaudymas. Priešo pozicija buvo išaiškinta, ir žvalgybos uždavinys buvo baigtas. Krasauskui buvo to per maža. Jis sugalvojo pats paimti priešo kulkosvydį. Pasinaudodamas vykstančiu šaudymu, jis pasišalino į šalį, ir atsargiai, šliaužđamas tarp krūmų, prišliaužė visai arti prie kulkosvydžio, pašoko, ir pats vienas, šaukdamas "Valio!", puolė. Bolševikams buvo didelis netikėtumas. Kol jie spėjo nukreipti kulkosvydžio vamzdį į Krasauską, jis buvo jau prie kulkosvydžio. Deja, rusas dar spėjo paleisti eilę šūvių, ir Krasauskas, sunkiai sužeistas, suklupo. Bet priešo kulkosvydininkai taip išsigando vieno drąsuolio atakos, kad, palikę kulkosvydį, visi pabėgo ..."

*

Pats generolas Raštikis jau Latvijos teritorijoje buvo bolševikų labai sunkiai sužeistas ir pateko rusų belaisvėn.

*

Ta pačia proga prisimename ir neoficialiuosius Lietuvos karius — partizanus. Nuo 1941 m. iki 1952 m. jie tęsė beviltišką kovą už laisvę. Jau turime knygų apie jų kovas ir gyvenimą. Šių metų pradžioje išėjo Vl. Ramojaus "Kritusieji už laisvę". Tai lengvu, įdomiu stiliumi surašyti Aukštaitijos, Žemaitijos ir Suvalkijos partizanų veiksmai. Tiems, kurie šios knygos dar neskaitė, labai patariame paskaityti. Susipažinimui, perspausdiname ištrauką iš jos.

"Kritusieji už laisvę"

... Komunistams buvo pranešta apie daržinėje miegančius partizanus. Policija tyliai ruošėsi juos užpulti. Ji pasiuntė kariuomenę ir aštuonių mylių spinduliu užkirto visus kelius, apstatydama juos kul-

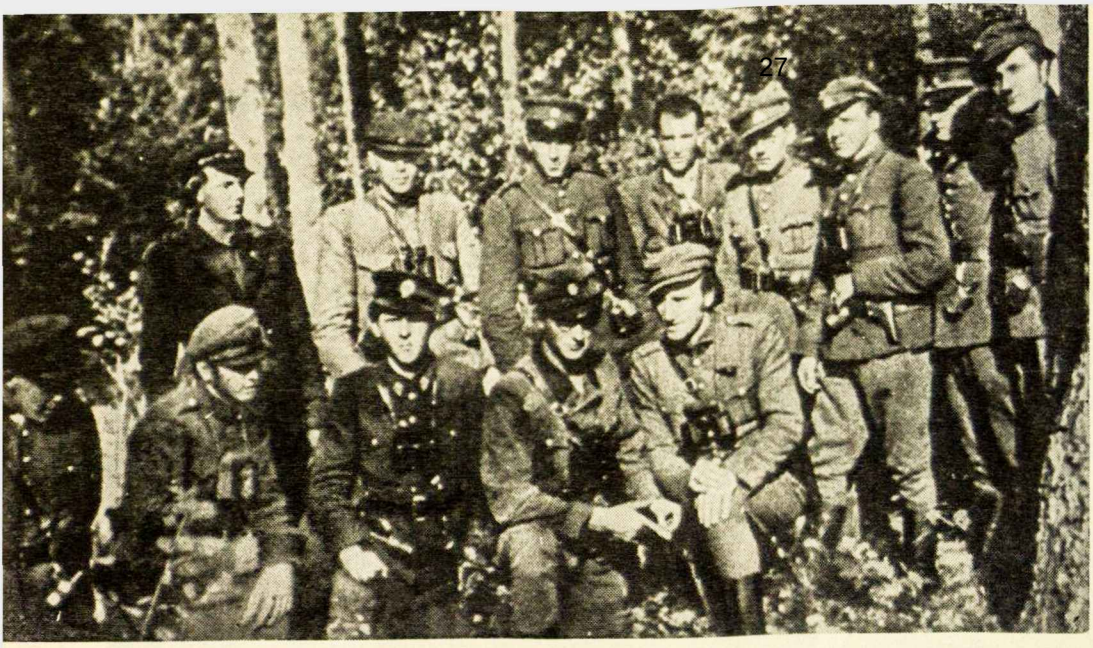

Miško broliai, laisvės kovotojai Lietuvos miškų prieglobstyje . . .

. . . ir

jų nukankintų lavonai miesto turgavietėje

kosvydžių daliniais. Po to jie pradėjo puolimą. Daržinė buvo apšaudyta liepsnosvaidžiais, granatos ir automatiniai šautuvai buvo panaudoti prieš miegančius žmones. Apylinkėje buvo surasti 24 lavonai. Niekas nežinojo, kiek žmonių slėpėsi toje daržinėje. Visi 24 lavonai buvo suguldyti mūsų valsčiaus miestelio turgavietėje ir laikomi visą savaitę vasaros karščių metu . . .

. . . Vieną dieną buvo nužudytas jaunas partizanas ir atpažintas esąs Krivicko sūnus. Rytojaus dieną, sekmadienio rytą, atvykę rusai iškrėtė Krivickų namus . . . Po to, nuvykę į bažnyčią, kuri buvo už 1/4 mylios, nutraukė pamaldas ir visiems žmonėms įsakė vykti į Krivickų ūkį, kuriame tuoj padegė namą, daržines ir tvartus, o žmonėms liepė žiūrėti, kaip dega partizanų ūkis . . .

Daugelyje narsių žygių minimos ir partizanų žmonos — kurios iki paskutinio momento atsišaudė priešui, su savo vyrais likusios dengti kitų partizanų atsitraukimo.

. . . Visi kiti prasimušė laimingai. P. spėjo pasakyti žmonai: "Kovok, Aldona, už abu, aš jau mirštu". Bet būdama paskutiniame neštumo mėnesyje, vargiai galėjo kovoti ir Aldona. Užmerkusi vyrui akis, Aldona lėta ristele pasileido artimiausios landynės link. Pamatęs retą vaizdą, rusų kapitonas liepė į moterį nešaudyti, o pats su dviem kareiviais ir šunim šoko jos vytis. Automatą Aldona numetė, nes jame nebuvo nė vieno šovinio. Kai šuo pripuolė arti, jį nušovė iš pistoleto ir, parodydama mostą, kad jį numetė, toliau žingsniu nuėjo. Dabar jau drąsiai kapitonas puolė artyn. Ir kai jis griebė ją už pečių, jos rankose sublizgėjo peilis. Viskas vyko akimirksniu, ir nudurto kapitono automatu buvo nušautas jį lydėjęs kareivis. Aldona, savo paltu apsupusi mažą eglaitę, pati nubrido į pelkę. Gerą pusvalandį enkavedistai šaudė jos paltą, o ji, perbridusi skersai Tyrulius, iki pažastų šlapia, atsirado saugioj vietoj arti Radviliškio . . .

Ištrauka iš Mykolo Vilties NEPARAŠYTI LAIŠKAI:

Ar jums užtenka skausmo ir kančios
Jūsų naujiems pasauliams?
Mes jau per daug pavargome,
Mes jau per daug nešėme ant savo
jaunų pečių:
Mūsų jaunos širdys per anksti buvo
nukankintos . . .

Kaip mums linksma Dainavoje! **nuotr. Ged. Naujokaičio**

Aš norėčiau jums papasakoti . . .

— Apie moksleivių ateitininkų stovyklą, kurioje aš dalyvavau šią vasarą Dainavoje. Kiekvieną dieną turėjome įvairius užsiėmimus. Kvadrato, tinklinio, ping pong, teniso, bėgimo ir plaukimo turnamentus; paskaitas, diskusijas, laužus, šokius, modernius šokius ir vakarines programas.

Dainavoje man būnant, daugelis garbingų paskaitininkų aplankė mus. Ateitininkų Federacijos Vadas dr. Girnius, profesorius kun. Yla, ir daug kitų žmonių. Man didelį įspūdį padarė paskaitos ir diskusijos. Jaunimas inteligentiškai atsakė visus paskaitininkų duotus klausimus. Vakarinės programos buvo įdomios, kuriose dalyvavo visi stovyklautojai. Talentų vakare vyresnieji berniukai mums pašoko "Sadutę". Vincas Kundrotas labai gražiai išpildė garsų baletą "Mirštanti Gulbė".

Literatūros vakare sienos buvo nukabintos Čiurlionio paveikslų kopijom. Elenutė Bradūnaitė labai įdomią programą buvo suruošusi ir visi atydžiai jos klausėsi.

Stovykloje buvo sudarytas savanorių mergaičių choras, vedamas muziko Strolios. Puikiai padainavo kiekvienoj vakarinėj programoj.

Stovyklos uždaryme buvo duodamos knygos pavyzdingiausiems stovyklautojams, meno ir rašymo konkurso laimėtojams, sportininkams ir kiekvienam stovyklautojui.

Buvo žymus skirtumas tarp Dainavos ir Los Angeles moksleivių stovyklų. Dainavoj patalpos yra daug didesnės ir gražesnės. Būtų smagu ir vėl netrukus ten nuvažiuoti.

Ačiū jums, kad įdėjot mano paveikslus į "Ateitį". *Rasa Arbaitė*

Miela Rasute,

Malonu buvo gauti Tavo laišką ir škicus, kuriuos atsiuntei. Netrukus pamatysime juos šiuose puslapiuose. Tavo laiške aprašyti jubiliejinės moksleivių stovyklos įspūdžiai bus įdomūs ir kitiems pasiskaityti. Todėl spausdiname juos "Ateities Spinduliuose".

RASUTĖS DOVANA

Vieną kartą, toli toli, gyveno maža mergaitė, vardu Rasutė. Ji visada buvo gera mergaitė ir klausė savo tėvelių.

Vieną dieną jinai nutarė nueiti į mišką pažaisti. Ten ji žaidė su gyvulėliais ir rinko gėles. Po valandos išalko. Atsisėdusi ant kelmo, iš mažo maišiuko išsiėmė gabaliuką duonos ir greitai suvalgė. Staiga atsiminė, kad jos mamytės gimtadienis bus už kelių dienų, ir kad ji visai neturi pinigėlių nupirkti dovanai. Jos tėvelis buvo išvažiavęs, ir ji nebežinojo ką daryti. Pradėjo labai graudžiai verkti. Ilgai verkė, kol pagaliau užmigo ten pat ant kelmo. Kai ji atsibudo, išgirdo žmogaus balsą. Pasisukus, pamatė mažą, kalbantį paukščiuką. Jis paklausė: "Kodėl tu verki, Rasute?"

Mergaitė atsakė, kad jos mamytės gimtadienis bus už kelių dienų, ir kad ji neturi dovanėlės. Paukštelis apsisuko ir nuskrido, o Rasutė atsisėdus and kelmo laukė. Po kelių minučių paukštelis grįžo, tempdamas didelį skanų pyragą. Rasutė labai apsidžiaugė, bet paukštelis dar pridėjo medžiagos, kad ji galėtų pasiūti mamai nosinaitę.

Rasutė padėkojo paukščiukui ir nubėgo namo. Nosinaitę ji baigė per dvi dienas ir padovanojo mamai kartu su pyragu. Tą dieną visa šeima buvo laiminga.

L. B., 11 metų

RUDUO

Po vasaros ateina ruduo. Gamta labai gražiai atrodo. Lapai pakeičia savo spalvas. Vieni raudoni, kiti geltoni ir kiti rudi. Tada lapai krenta. Mums reikia juos sugrėbti. Aš kartais juos sugrėbiu į krūvą ir tada šokinėju ant lapų.

Rudenį miškuose yra daug grybų. Mes einame jų rinkti. Čia Kanadoje yra labai daug nuodingų grybų. Negalime atskirti. Paukščiai išskrenda į kitus kraštus. Vaikams reikia eiti į mokyklą. Mums lietuviams reikia eiti į lietuvišką mokyklą, kad išmoktume lietuviškai kalbėti ir rašyti.

Danguolė J. (9 m.),

GALVOSŪKIS

Skersai: 1. Artėja. 7. Šalčiausias metų laikas. 10. "Tas" — kilmininke. 11. Aš stoviu tavo — (kur tu užstoji saulę). 13. "Imti" — esamajame laike, trečiam asm. 15. Mokytojas turi pasiruošti —. 18. Pažymėjimas metų, mėnesio, dienos. 19. Kai laikrodis atsilieka, sakome, kad jis — . 20. "Erolis" — naudininke. 24. Aš kalbu apie — (mane), ne apie tave. 25. Vaisius, kurį Ieva nuskynė. 27. Neigiamasis žodelis. 29. "Salė" — įnagininke. 31. Garbanotas šunelio kailis. 32. — nesveika, kai skaitome tamsoj. 34. Ardėsi. 35. Sprendžiama. 39. "E" gaida. 41. "Ėda" — būsimajame l., trečiam asm. 42. Mes susi — senus draugus. 43. Ar — pas mane rytoj? 46. Su maža yla. 47. "Malkelė" — naudininke. 49. Aš tirsiu, tu —. 50. Kodėl tu — rytoj į susirinkimą? 51. Judėjimas (gatvėse).

Žemyn: 1. Geriau mudu — jam tą žaislą, kol dar nepradėjo verkti. 2. Italijos sostinė. 3. — kur parsinešei tą sviedinį? 4. Einu mokyklon, — noriu daug išmokti. 5. Tu eini, ir — einu. 6. Kai nueini į svečius, tau paduoda kėdę ir sako: — . 7. Mėnulis yra — (mūsų planetos) palydovas. 8. Mudu eikime. 9. Pavasarį ūkininkai — žemę. 12 Jungtinės Amerikos Valstijos — sutrumpintai. 14. "Atbursti" — būt. kart. l. 3 asm. 16. Lapės išsirausia — ir jose gyvena. 17. Atimkite žodžiui "panelė" pirmąją raidę, ir gausite mergaitės vardą. 2. Tas pat kaip ir 16, tik vardininke. 22. "Lysvės" — daugisk. vietininke. 23. "Inkstai" — įnagininke. 26. Aš buriu, mes — . 28. Žingsniuoti. 30. "Erdvė" — naudininke. 32. Pasakyk man, — jau lyja? 33. Mergaitė, kuri daug išmokusi, yra — . 36. Tuo gyvulėliu jojo Kristus Verbų Sekmadienį. 37. Sunki, limpanti žemė. 38. Žodžio "Amerika" pirmosios keturios raidės. 44. — kas, kad aš už tave mažesnis. 45. Gali nueiti — miško. 48. —, saugokis, kad neužvažiuočiau!

Atsakymai sekančiame nr. ir viršelio 3 puslapyje.

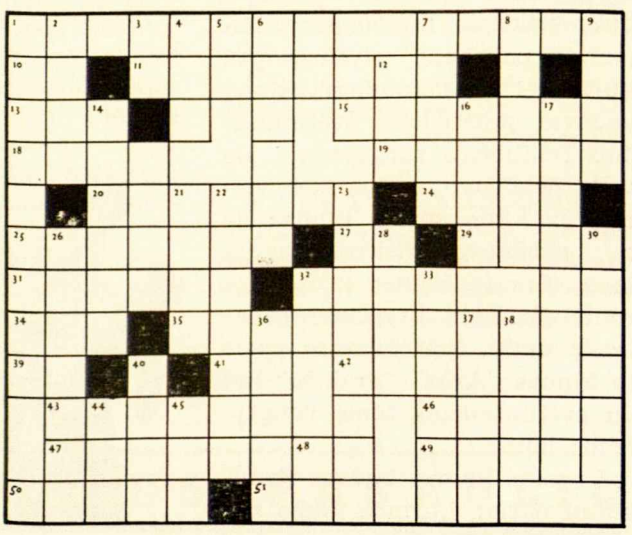

krizė lietuvių sporte

Kadangi nemažas skaičius ateitininkų priklauso lietuvių sporto sąjungai, gal būt, skaitytojui bus malonu išgirsti, kokią krizę (ir jos priežastis) šiuo metu išgyvena sporto sąjunga.

Paprastai krizės neatsiranda staigiai: pamažu renkasi tie debesys, kol kur nors sprogsta.

Šiuo metu Vakarų apygarda jau nuo pavasario nebeturi vadovo, nieko negirdėti apie Centro Valdybos rinkimus (ji turėtų būti išrinkta šį rudenį). Ar iš viso ji bus išrinkta? Yra nutrūkęs bet koks ryšys tarp sporto klubų, tarp apygardų ir dabartinės centro valdybos.

Jau teko girdėti spaudoje balsų, kurie skubiai prašo Lietuvių B-nės pagalbos — išgelbėti sporto judėjimui lietuvių jaunimo tarpe.

Kokios yra priežastys, kurios privedė sąjungą prie tokios padėties? Jų yra nemaža ir šiandien niekuo negalima kaltinti lietuvių visuomenės, bet tik pačius klubus, jų vadovus bei jų nesugebėjimą bei nenorą tvarkyti savo vadovaujamus klubus.

Kai sporto darbuotojai nesilaiko jokios sportinės etikos, sąžiningumo bei tvarkingumo, tas ir pakrikdo bet kokį darbą.

Vienu laiku buvo mėginta iš sporto klubų išmesti bet kokį lietuviškumo elementą (buvo palikęs tik formalus reikalavimas turėti 25 proc. lietuviško kraujo, norint būti lietuvių sporto sąjungos nariu). Tas vėliau buvo pakeista iki 50 proc., žinoma, paliekant plyšius, pro kuriuos neatsakomingi klubų vadovai prakišdavo svetimtaučius finalinėms rungtynėms. Be veik nebūdavo metų, kad vienas ar kitas sporto klubas už tai nebūdavo diskvalifikuojamas. Tas ir šiemet įvyko Toronte finalinių krepšinio rungtynių metu, kur Čikagos sporto klubas "Aras" "prakišo" net du svetimtaučius toms rungtynėms laimėti.

Į sporto klubus būdavo įtraukiami nariai, kuriuos klubo nariai pamatydavo kartais tik vieną kartą metuose; tas įvykdavo tik vykstant baigminėms rungtynėms. Mat, klubas žūtbūt norėdavo tapti meisteriu.

Toks "žvaigždžių" ieškojimas labai demoralizuodavo kitus klubo narius, kurie per metų metus nuoširdžiai lankydavo treniruotes, važiuodavo į rungtynes, darydavo išlaidas ir dažnai prasėdėdavo ant suolo, nes už jį turėjo žaisti "nusamdytas" tai dienai "žvaigždė".

Palaidas sportininkų elgesys įvairių išvykų metu (nes vadovai jų metu ar lošdavo kortomis ar nieko nematydavo) atkreipė tėvų dėmesį, kurie nenoriai leisdavo savo šeimos narius į tas keliones.

Iš sportininko reikalaujama didelių kvalifikacijų bei atsakomybės; negali būti priimti į klubus bet kokie pašaliečiai; blogo elgesio ir nusiteikimų bei neturį jokios pagarbos nei savo draugui nei varžovui aikštėje.

Didelį priekaištą reikia padaryti ir kai kuriems sporto korespondentams, kurie dalykus spaudoje neteisingai perdavė, išpūtė ir negynė sportinės etikos elementarinių reikalavimų. Buvo ir tokių, kurie savo nuožiūra vienus klubus iškėlė iki viršūnių, kitus suniekino, nugramzdino. Kad ir menkiausiai komandai reikia duoti padrąsinimo, bet nesakyti "... pasenę, 10 metų atsilikę, neturi vadovų, nusimanančių apie sportą, analfabetai" ir t.t.

Šiandien nereikia verkšlenti, kad lietuvių visuomenė yra sporto judėjimui abejinga, bet reikia pirmiausia patiems susitvarkyti, o po to — atsiras ir parama ir pritarimas. **A. T.**

•

A. Tauginas yra Cicero moksleivių ateitininkų kuopos sporto klubo "Ateitis" vadovas. Šių metų balandžio mėn. ATEITIES numeryje yra rašęs apie šį klubą ir jo pranašumą lietuviškajame sporto sąjūdyje.

Nuotr. Gedimino Naujokaičio

WASHINGTONO MOKSL. ATEITININKŲ ŠVENTĖ

Šių metų spalio 29 dieną Washingtono ateitininkai šventė Kristaus Karaliaus šventę. Bet ši šventė skyrėsi iš kitų metų tokių švenčių, nes šiais metais tą dieną aštuoni Washingtono apylinkės moksleiviai davė įžodį, įstodami į Ateitininkų organizaciją.

Ruošiant šią šventę, visiems buvo nemažai darbo. Sendraugiam reikėjo surasti vietą, nes Washingtone nėra lietuvių bažnyčios ar salės, kur būtų galima daryti susirinkimus. Be to, jiems reikėjo išsiuntinėti visiems Washingtono lietuviams pakvietimus ir šiaip pasirūpinti visokiais dalykais.

Nemažai darbo buvo ir mums moksleiviams — reikėjo ruoštis įžodžiui. Per vieną mėnesį mes turėjome išmokti ateitininkų istoriją ir viską, kas turi ką bendro su ateitininkų organizacija. Tam reikėjo daryti susirinkimus kas savaitę. Be to, mums dar reikėjo per trumpą laiką tai šventei paruošti programą. Buvo nemažai rūpesčio, ypač mūsų kuopos globėjai poniai E. Vodopalienei, kuri daug laiko pašventė darbui su mumis.

Trečiadienio vakare mes susirinkome į vieno mūsų nario namus laikyti egzaminų. Visi buvome gana nervingi, nes mažai kas galvojo, kad visi egzaminus išlaikys. Bet mums egzaminai pasisekė, atsakėm beveik į visus klausimus. Egzaminų komisiją sudarė Jonas Vaitkus, dabartinis Washingtono ateitininkų sendraugių pirmininkas, ir rašytojas Antanas Vaičiulaitis. Mes jiems esame už tai labai dėkingi.

Pagaliau atėjo svarbioji diena, kurios visi laukėme. Suvažiavo nemažas būrys lietuvių į tėvų salvatoriečių seminariją. Toje gražioje Marylando vietovėje jie yra pastatę gražią seminariją ir koplyčią. Šventę pradėjome šventom mišiom koplyčioje, kurias atlaikė kunigas V. Martinkus iš Providence miesto. Po mišių koplyčioje mes aštuoni moksleiviai, **sustojom prie altoriaus ir davėm įžodį. Mūsų kuopą sudaro šie nariai: Mindaugas Aistis, Marytė Dambriūnaitė, Antanas Dambriūnas, Joanėlė Vaičiulaitytė, Linas Vaitkus, Rusnelė Vaitkutė, Kazys Zundė ir Aurelija Zundytė.** Pirmiausia visi kartu perskaitėm ateitininkų Credo ir davėm įžodį. Po to, vienas po kito ėjom pabučiuoti vėliavą ir gavom ateitininko ženkliuką ir juostelę. Buvo malonu turėti kelis Baltimorės kuopos narius, kurie dalyvavo mūsų šventėje su savo vėliava. Mes už tai jiems esame labai dėkinti. Po visų ceremonijų sugiedojome ateitininkų himną.

Tada kartu su visais svečiais nuėjome į valgomąjį kambarį, kuriame buvo pietūs, kalbos ir meninė dalis. Pavalgius, Washingtono sendraugių pirmininkas J. Vaitkus atidarė susirinkimą trumpu žodžiu apie Kristaus Karaliaus šventę. Po to mūsų kuopą sveikino kun. V. Martinkus, dr. St. Bačkis, seminarijos rektorius, Baltimorės sendraugių pirmininkas A. Radžius, Ateitininkų Federacijos Valdybos narys A. Barzdukas ir mūsų kuopos globėja p. E. Vodopalienė. Po sveikinimų A. Barzdukas skaitė įdomią paskaitą. Jis kalbėjo apie ateitininkų principus, katalikybę ir tautybę. Jis pabrėžė, kad yra svarbu gerai mokėti lietuvių kalbą, gerai pažinti mūsų tautą ir būti pavyzdingais katalikais.

Toliau mes, moksleiviai, turėjome atlikti mažą programėlę. Rusnė Vaitkutė padeklamavo eilėraštį "Vasaros Kristus". Marytė Dambriūnaitė paskambino pianinu lietuviškų dainų pynę. Pabaigoje visi suvaidinom Vinco Krėvės vaizdelį "Šventą Kazimierą". **Meninę programą turėjome trumpinti, nes svečių kalbos užėmė daug laiko.** Susirinkimą uždarė kuopos pirminink. Antanas Dambriūnas, padėkodamas visiems atvykusiems į mūsų šventę, kurią mes ilgai minėsime. **A. Dambriūnas**

NEW YORKIEČIAI PHILADELPHIJOJE

Spalio mėnesio 28-29 dienomis New Yorko vyresniųjų moksleivių ateitininkų grupė dalyvavo Kristaus Karaliaus minėjime Philadelphijoje.

Šeštadienio vakare ponų Vaškelių namuose įvyko susirinkimas. Danutė Vaškelytė, Philadelphijos kuopos sekretorė, ir globėja p. Gečienė kalbėjo apie dabarinę ir planuojamą veiklą ateičiai. New Yorkiečių pirmininkė Astra Ruzgaitė paaiškino apie savo kuopos planus. Studentė Rima Salytė skaitė paskaitą apie televizijos reklamų veikimą į žmogų. Elenutė Bradūnaitė, SAS vice-pirmininkė, patiekė gražių patarimų veiklai — ragino pamilti lietuviškas dainas, stovyklas.

Po susirinkimo įvyko pasišokimas. Akordeonu grojo Rimas Juozaitis. Ponai Vaškeliai visus gražiai pavaišino.

Sekmadienį organizuotai su vėliavomis ėjome į lietuviškas mišias šv. Andriejaus bažnyčioje. Po mišių, parapijos salėje įvyko Kristaus Karaliaus minėjimas. Prof. Jasaitis skaitė labai įdomią paskaitą. Meninėje dalyje Rimas Juozaitis pianinu paskambino porą gražių kūrinių; mergaitės ir berniukai padeklamavo eilėraščių.

Po minėjimo, su vadovais ir globėjais moksleiviai nuvažiavo į puikią valgyklą pavakarieniauti. Temstant išsiskirstėme į namus.

Dėkojame philadelphiečiam už šaunų priėmimą.

Newyorkiečiai

• New Yorko MAS kuopa išsirinko naują valdybą: **Astra Ruzgaitė** — pirmininkė, **Jūratė Balsytė** — sekretorė, **Petras Sandanavičius** — iždininkas ir **Aušra Kregždytė** — korespondentė.

IŠ PLATAUS PASAULIO

STUDENTŲ VALDYBA LANKOSI NEW YORKE

Rugsėjo 23 dieną SAS New Yorko draugovę aplankė SAS Valdyba. Ta proga buvo sušauktas susirinkimas pas ponus Radzivanus. Be SAS Valdybos, svečių buvo atvykę iš Baltimorės, Bostono ir Philadelphijos.

Visus pasveikino SAS Pirmininkas **Vaidevutis Valaitis.** Sveikino dar p. Bendorius NY sendraugių vardu ir p. Balsys NY MAS Tėvų Komiteto vardu.

Romas Sakadolskis, SAS Valdybos narys specifiniams reikalams, paaiškino naujus planus metinėms šventėms ir kandidatų paruošimui. Ruošimas skirstytinas į tris dalis: a) Organizacija — kas ji yra, ką ji duoda individui, b) Organizacijos ideologija ir c) Veikla organizacijoje ir visuomenėje.

Vacys Šaulys, SAS iždininkas pranešė, kad šiais metais visų draugovių iždininkai turės pranešti SAS Valdybai savo knygų stovį. Duomenys bus paskelbti GAUDEAMUS biuletenyje.

GAUDEAMUS redaktorė **Irena Rušėnaitė** siūlė, kad kiekviena draugovė išrinktų po atstovą, kuris praneštų apie vieneto veiklą.

SAS Valdybos Narys Rytuose **Kęstutis Girnius** pristatė metinę temą: **Lietuvių Katalikybė.** Ji turėtų mums padėti pasiruošti dialogui: **kiek religiją suprantame ir kiek iš jos pasisaviname.** Tema turėtų penkias dalis: a) Dievo buvimo įrodymai, b) Ateizmo keliai, c) Sociologiniai laiko veiksniai, d) Krikščionybė — esmė, sąvoka ir e) Ko reikalauja katalikybė iš studentų ateitininkų. Tema ne visai išvystyta. Bus rekomenduota kiekvienam skaityti knygas šiais klausimais. Kiekvienai valdybai, kuri tik domėsis. tema bus pristatyta.

Tolimesnėse diskusijose buvo pastebėta, kad šiais metais daug moksleivių New Yorke pereis į studentų draugovę. SAS Valdyba siūlė prisiimti naujas jėgas į draugovės valdybą, duoti progos naujiems studentams daugiau pasireikšti ir tuo pačiu atnaujinti SAS veiklą New Yorke.

B. Barauskaitė

PUTNAM

Studijų metams prasidėjus, turėjome keletą draugovės susirinkimų. Sudaryta valdyba: **Kun. St. Yla** — dvasios vadas, **Ses. M. Palmira** — globėja, **Aldona Žemaitaitytė** — pirmininkė, **Ses. M. Monika** — sekretorė, ir **Mary Ann Kanapkaitė** — iždininkė. Metų diskusijoms parinktos šios temos:

Situacinė moralė

Kodėl studentai didžiuose universitetuose praranda Dievą?

Kur stovi lietuvybė studento gyvenime?

Kur stovi religija Amerikos lietuvių jaunimo tarpe?

Kaip suprasti "the cool generation"?

Alkoholizmas ir narkotikai

Šių dienų jaunimo elgesys ir šokiai

Jaunimas santykyje su pasauliu

Europos studentės

Pagrindinis susirinkimas įvyko spalio mėn. 22 d. Kun. St. Yla kalbėjo tema: **"Moralinės kryžkelės tarp krikščioniškos ir situacinės moralės".** Žmogus nuolat veda dialogą su sąžine. Kai žmogus pilnai negali įvykdyti sąžinės liepimus — būna įtampa, konfliktas. Tuomet norisi situaciją palengvinti. Religijos atrama yra sąžinėje. Pirma būna moralinis lūžis, po to — seka religinis. Moralė yra viena, pastovi, nekintanti visiems žmonėms. Krikščioniška moralė ją praplečia, pagilina, pakelia. Ji reikalauja principų; svarbiausia, laisvos valios sutikimo. Mūsų moralė (ir asmeninė sąžinė) turėtų būti legalizmo ir liberalizmo derinys. Šalia fariziejų, komunizmas yra labai legalistinis. Kristus dažnai smerkė šį raidiškumą ir skelbė laisvę. Žmonės įvairiai pritaiko moralę situacijai: vieni intuityviai, kiti — protu. Krikščioniškoje moralėje malonė turi svarbų vaidmenį. Žmogui reikia visų galių teisingam sprendimui. Situacinė moralė, giliai pagrįsta jausmais, atmeta principus, ir tada atsakomybė praranda reikšmę.

Yra kryptis, laisvės veržimosi į blogą, menką elgesį. Nėra to didelio pabrėžimo laisvės siekti tobulybės, išsipildymo, gėrio. Taip svarbu būti motyvuotam. Kun. Yla pabrėžė, kad įsakymas remiasi Kristumi. Moraliniuose įstatymuose mes turim reikalą ne su šaltais principais, bet su asmeniniu Dievu.

Sekė laisvos diskusijos. Pastebėta, kad lietuviai turi labai aukštus standartus ir stipresnį moralės pajautimą negu religijos.

Toliau susirinkime buvo priimta ir skatinta studentus dalyvauti dviejų dienų rekolekcijose gavėnios metu. Visi kviečiami.

M. A.

ROCHESTER

Spalio 15 dieną Rochesterio Miško Brolių kuopos moksleiviai ateitininkai turėjo rudens susirinkimą.

Mokydamiesi kaip reikia pravesti susirinkimus, rašyti protokolus, patys juos ir pravedame. Šį susirinkimą atidarė vyr. moksleivių pirmininkas Bronius Petrauskas, pakviesdamas pirmininkauti Audrių Klimą ir sekretoriauti Jūratę Krokytę.

Šių metų pavasario metinei šventei vienbalsiai nutarta ruošti kokį nors didesnį vaidinimą. Susirinkime dalyvavo ir kuopos globėjas B. Krokys. Į jaunučius įsirašė Paulius Klimas.

SAS Valdybos narei

ELENUTEI BRADŪNAITEI,

seneliui a.a. JURGIUI BRADŪNUI mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

Studentų Ateitininkų Sąjungos Valdyba

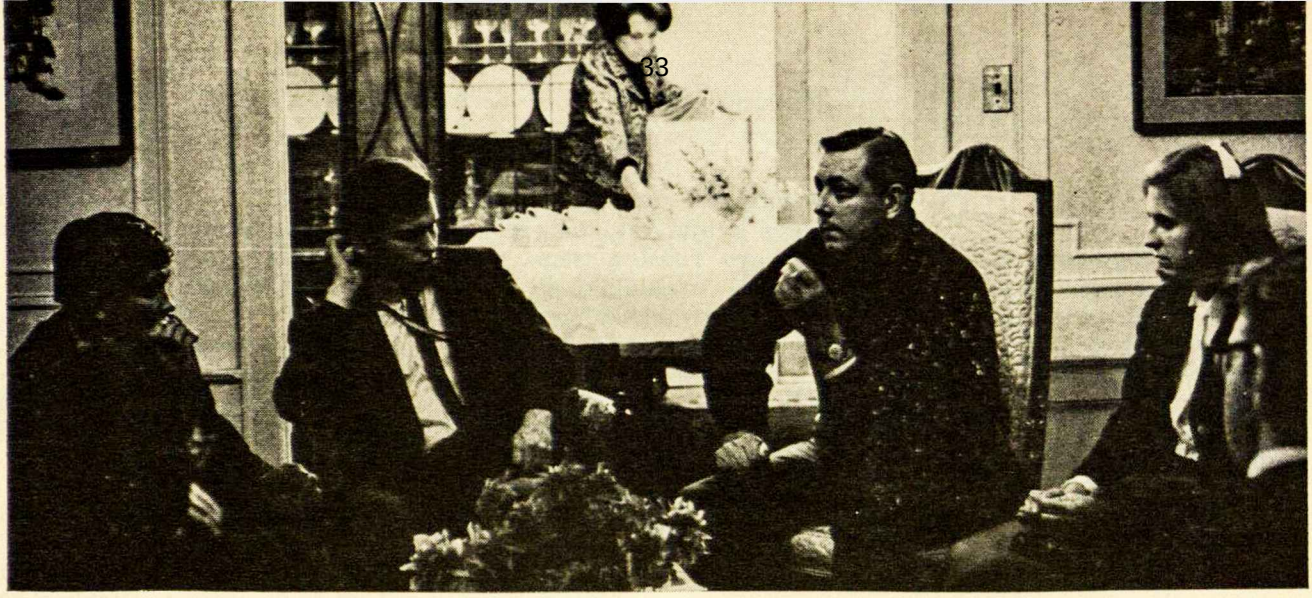

Rugsėjo 23 dieną SAS Valdyba, lankydamasi Rytuose turėjo progos pasikalbėti su ATEITIES redakcija. Iš kairės: SAS Valdybos atstovas Rytuose K. Girnius, SAS Iždininkas V. Šaulys, ATEITIES redaktorius A. Sabalis, nauja red. kolektyvo narė R. Salytė ir SAS Valdybos narys specifiniams reikalams R. Sakadolskis. Daugiau 264 pusl. nuotr. Ged. Naujokaičio

Susirinkimas pradėtas malda, užbaigtas Ateitininkų himnu.

Po susirinkimo tuojau visi automobiliais vykome į "Eastman House" muziejų. Tai didžiuliai milijonieriaus Eastmano buvę privatūs namai, iš kurių dabar padarytas puikus muziejus. Čia sukaupta visa fotografijos istorija. O ji šakota: spalvota ir nespalvota, kinas, visokie senoviškiausi (iki moderniškiausių) foto aparatai, nuostabūs paveikslai su pasakiško brangumo rėmais. Didžiulės salės, marmuro grindys, gražūs gėlių medeliai ... Viskas liudija, kad savininkas turėjo neribotus išteklius pinigų, mylėjo mokslą, meną, buvo aukštos kultūros. Viso to akivaizdoje tenka susimąstyti, atsiminus šio didelio žmogaus tragišką gyvenimo pabaigą: neriboti turtai, patogumai ir turėjimas "ką tik nori" nepadarė jo laimingo. Namų savininkas turėjo viską, tik sveikatos — ne... Muziejus moksleiviams padarė nekasdieninį įspūdį.

Korespondentė

CLEVELANDO DRAUGOVĖ

Praėjusių metų dr-vės valdybą sudarė: pirm. **Antanas Razgaitis,** vicepirm. **Paulius Alšėnas,** draugovės sekretorė **Teresė Neimanaitė,** valdybos sekretorė **Birutė Balčiūnaitė,** iždininkas **Kęstutis Čyvas** ir narys **Kazys Razgaitis.** Kunigas **Kęstutis Žemaitis** yra draugovės kapelionas.

Susirinkimai vyksta kas mėnesį mokslo metų metu, dažniausiai sekmadieniais po pietų. Šiais metais turėjome 9 susirinkimus. Susirinkimuose dalyvauja dažniausiai apie 10 iš 15 užsirašiusių narių. (Visi šeši moksleivių kuopos abiturientai perėjo į studentų ateitininkų eiles).

Pirmame susirinkime dalyvavo nauja SAS Valdyba. Diskutavome ateities planus. Sąryšyje su metine tema, **Liturgija,** nagrinėjome temas: Kalėdiniai papročiai, Mirtis ir jos apeigos, Bažnytinė muzika. Viename susirinkime rodėme filmą iš New Yorko Žygio, kitame diskutavome straipsnį iš ATEITIES "Išeivijos uždavinių redefinicija". Vieną syki turėjome svečią, ponią A. Balaišaitienę, kuri kalbėjo tema: "Nėra nepatrauklių žmonių".

Palaikyti ryšiai su moksleiviais ateitininkais. Vienas įdomus bendras susirinkimas buvo "Poezijos popietė". Iki tamsaus vakaro skaitėme mėgiamus lietuvių poetų veikalus, ir po to vaišinomės ir dainavome. Aštuoni studentų draugovės nariai šoka Tautinių šokių grupėje "Grandinėlėje", kurioje taip pat dalyvauja beveik visa moksleivių kuopa. Šeši studentai vadovavo moksleivių stovyklose, o trys iš jų padėjo jas organizuoti kaip MAS Centro Valdybos nariai. Ateinančiais metais laukiame aštuonių naujų narių iš moksleivių kuopos.

Be jau minėto visuomeninio darbo, studentai dar kitur aktyviai reiškiasi: trys dalyvauja LSS Clevelando skyriaus valdyboje, du padeda Jaunučių ateitininkų vadovavime, du mokytojauja lituanistinėje mokykloje, vienas vaidina Vaidilos Teatre ir vienas dalyvauja Clevelando ALB I-mos Apylinkės valdyboje. **Antanas Razgaitis**

ATSIŲSTA PAMINĖTI

• **Kažkas nepaprasto.** Kennebunkporto moksleivių ateitininkų stovyklos laikraštėlis. Redagavo E. Juškaitė, N. Baškytė ir D. Vaškelytė.

• **Atsitikimas.** Putnamo mergaičių - moksleivių bendrabučio laikraštėlis, Nr. 1. Redaguoja Aldona Rygelytė, Audronė Čeponytė, Vida Petrutė, Birutė Venclovaitė, Seselė Viktorija ir Seselė Jurgita.

• **Mūsų MAS.** Jubiliejinės stovyklos Dainavoje laikraštėlis.

• **Uodynas.** Jaunesniųjų moksleivių ateitininkų stovyklos laikraštėlis Dainavoje.

• **Moksleivio Balsas.** Hamiltono moksleivių ateitininkų neperiodinis laikraštėlis. Redaguoja Gabija Juozapavičiūtė.

• **Čiaudulys.** 1967 metų SAS vasaros stovyklos laikraštėlis. Redagavo Rima Salytė, Saulius Girnius, Vėjūnė Svotelytė, Eglė Pauliukonytė, Danutė Muraškaitė, Audronė Masiulionytė, Aldona Masilionytė ir Kristina Kalpokaitė.

• New Haveno MAS kuopos valdybą sudaro: **Tomas Plečkaitis** — pirmininkas, **Gita Merkevičiūtė** — sekretorė ir **Rūta Goldupaitė** — iždininkė. Kuopos globėja yra **dr. Elona Vaišnienė**

CLEVELANDO KUOPA

Spalio 8 dieną Clevelando Maironio kuopos moksleiviai pradėjo 1967 - 68 mokslo metų veiklą, išsirinkdami naują valdybą, kuri susidaro iš sekančių moksleivių: pirmininkas —**Kęstutis Sušinskas,** vicepirmininkė — **Elenutė Razgaitytė,** iždininkas —**Arūnas Bielinis,** sekret. — **Onytė Kliorytė,** už sienio korespondentė — **Rominta Vitėnaitė,** ir programų vedėja — **Dalia Juodėnaitė.** Susirinkime prisiminėme praėjusią vasaros moksleivių stovyklą Dainavoje ir papasakojome visiems mūsų įspūdžius. Susirinkimą pabaigėme malda. Sekė vaišės ir dainavimas.

•

Kuopa pravedė išleistuves spalio 27 dieną Dalios Martutės namuose.

Išleistuves pradėjome malda. Sekretorė perskaitė 1966-67 mokslo metų kuopos veiklą. Visos valdybos pareigos buvo perduotos naujai valdybai. Išleistuvės buvo ruoštos tiems moksleiviams ateitininkams, kurie praėjusiais mokslo metais buvo moksleiviai, o šiemet jau lanko universitetą. Kęstutis Sušinskas ir Elenutė Razgaitytė įteikė jiems kun. St. Ylos "Ateitininkų Vadovą". Studentai, kuriuos išleidome, yra šie: Irena Banionytė, Jonas Garka, Romas Kaminskas, Dalia Martutė, Živilė Neimanaitė, Algis Pliodžinskas, Vytas Puškorius ir Dalia Zylytė. Tie nariai, kurie tik dabar į moksleivių kuopą įstojo, buvo su visais supažindinti. Susirinkimą pabaigėme Ateitininkų himnu. Visi tada pasiliko vaišėms ir šokiams.

Spalio 28 dieną kuopa dalyvavo Kristaus Karaliaus šventės mišiose Šv. Jurgio bažnyčioje su kuopos vėliava.

Spalio 27 ir 28 dienomis Čiurlionio namuose buvo dailininkės Birutės Gedvilienės paveikslų paroda. Ją surengė Clevelando "Ateities" klubas. Beveik visa mūsų kuopa atsilankė. Lankytojams paroda paliko daug gražių įspūdžių.

Raminta Vaitėnaitė

GARBĖS PRENUMERATAS PO $10.00 ATSIUNTĖ:

Iš Illinois: A. Liaugaudas, dr. J. Karvelis; dr. A. Starkus (N. Y), kun. F. M. Bajerčius (Pa.), kun. K. Žemaitis (Ohio).

AUKOJO "ATEIČIAI" PAREMTI:

$5.00: J. Kungys (N. Y.); **$3.00:** kun. B. A. Rutkauskas (La.), J. Vaičieliūnas (Canada); **$2.00:** A. Povilaitis (Ill.)- **$1.00:** J. Buitkus (Mich.).

AUKOJO UŽSIENIO MOKSLEIVIJOS PRENUMERATAI APMOKĖTI:

$15.00: Sigitas Leimonas (Md.).

BRANGŪS LIETUVIAI,

Kreipiuosi į jus ne eiliniu reikalu, kuris ateityje nepasikartos. Lietuvos vyskupai dar laisvės metais svarstė galimybę sukurti kokį nors lietuvių paminklą šv. Petro bazilikoje Romoje. Pasaulio ir Lietuvos tragedija sukliudė jiems tai įgyvendinti.

Tuoj po antrojo pasaulinio karo vyko po šv. Petro bazilika archeologiniai tyrinėjimai. Jų metu buvo po 1700 metų atkastas šv. Petro karstas. Prieš tai jis buvo patikrintas tik imperatoriaus Konstantino laikais. Atkastoje erdvėje nutarta įruošti kelias koplyčias. Tada buvo galimybė ir lietuviams vieną gauti. Arkivyskupas Metropolitas Juozapas Skvireckas (†1959. 12.3) ir Vyskupas Vincentas Padolskis (†1960. 5.3) kreipėsi į mane, kad aš sutikčiau surinkti šiam tikslui lėšas. Aš vos atvykęs į Ameriką, su Amerikos lietuviais santykių turėjau dar mažai, tremtiniai visi buvo tik naujakuriai: nepasitikėjau galįs tai padaryti ir atsisakiau. Koplyčios teko kitiems.

Parėjusiais 1966 metais buvo mums pasiūlyta iš Vatikano dabar tokią koplyčią iškasti arti šv. Petro karsto. Aukštose pareigose esą lietuvių prieteliai gavo neformalų ir šventojo Tėvo pritarimą. Pasiteiravę Amerikoje, Kanadoje, Europoje, Pietų Amerikoje daugelio lietuvių kunigų ir pasauliečių nuomonės, mudu su a. a. Vyskupu Pranciškum Braziu šių 1967 m. gegužio mėnesį pasirašėm tuo reikalu prašymą šv. Petro bazilikos administracijai. Teigiamas atsakymas buvo gautas liepos mėnesį. Žodžiu ir raštu yra sutarta, kad šv. Petro bazilikos kriptoje, arti šv. Petro karsto bus iškasta ir įruošta lietuvių tautos vardu koplyčia. Šv. Marijos Gailestingumo Motinos — Aušros Vartų Vilniuje titulu koplyčia bus skirta lietuvių tautos kankinių atminimui. Altoriaus sienoje bus Aušros Vartų — Gailestingumo Motinos paveikslo mozaikos kopija. Dviejų sienų, kiekviena po 32 ketvirtainius metrus, ir tokio pat ploto lubų bei grindų projektus paruoš lietuviai menininkai. Apie visus projektus, Garbės ir Darbo Komitetus visuomenė bus informuojama. Koplyčia turėtų būti viso pasaulio lietuvių paminklas. Prašome todėl kiekvieną lietuvį prisidėti nors maža auka. Labai pageidautina, kad šiam tikslui būtų sudarytas komitetas kiekviename krašte. Visos išlaidos siektų apie 70,000 dolerių. Viso pasaulio lietuviams tai nedidelė suma. Jeigu laiku surinksime lėšas, koplyčia gal bus įrengta 1968 metais. Pasiryžkime ir sukurkime mūsų tautos paminklą šalia šv. Petro karsto, Romoje.

Vyskupas Vincentas Brizgys

PADĖKOS PADĖKA

Ačiū Tau, Viešpatie, už kalakutą
Kurio už minutės bus jau kaip nebūta...
Ir už konjaką, ir už alaus kvortą;
Ačiū už pyragą, ačiū už tortą.

Ačiū už baldus, kuriuos kątik pirkom,
Ačiū, kad lig šiolei — lyg ir neištvirkom
(Nors nugert daug teko, visko pasitaiko,
Bet perdaug paūžti — taip ir nėra laiko).

Ačiū, kad mokykloj vaikams mokslas eina
(Ačiū, kad iš viso jie namo pareina!)
Ačiū, kad neklysta jie perdaug iš tako,
(Ačiū, kad iš viso, dar su tėvais šneka)...

Ačiū už namą, sklypą ir daržą
(Nors taksai be galo mus čionai suvaržo)
Ačiū, kad galėjom naują "karą" gauti
(Kai Fordas ant streiko — nėr ko reika lauti).

Ačiū, kad neblogas mūsų visų "žiznis",
Ačiū, kad ant mielių kyla mano biznis,
Ačiū, kad viskas neblogiausiai stojas,
(Nors kartais "artraitis" metasi į kojas).

Pagaliau gi ačiū (būčiau ir pamiršęs) —
Nors visoki priešai, puola tartum širšės, —
Ačiū, kad pergreitai — visgi nepasenom.
Na, — ir kad laisvėj visdėlto gyvenam...

LIBERALIZMAS

Daug kas šiais metais yra "madoje":
Sėdėt prie stalo, iškėlus koją,
Šokant rūkyti; rūkant giedoti
Ar ant gitaros į Rygą joti.

Nauji dalykai dabar "madingi":
Ne tas kur dirba, bet tas kur tingi.
Ne tas, kurs daro, bet tas, kur loja
Labai šiais metais yra "madoje".

Labai įdomūs, šitokie metai;
Greit panaikinti bus daktaratai
Visi bus lygūs: į mokslą šokę, —
Ir tie skaityti dar neišmokę...

Visur bus laisvė, — daryk ką nori!
Uždėk, išlygink, — ar numesk svorį,
Kalbėk už taiką, kalbėk prieš karą
Daryk, ką nori, ką kitas daro...

Kalbėk už laisvę, kalbėk prieš badą,
Kaip ore smarvės daug atsirado,
Stok už vienybę, kovok su schizma!
— — — — —
Tik nekalbėki prieš komunizmą...

STOVYKLOS DAINOS SU PRIEDAIS

Tau, sesute, puikios gėlės (skintos pranciškonų darže).

Kai ramus vakaras ateina (tai valdybai būna didžiausia staigmena).

Keliaujame su daina (ar yra kita išeitis?).

Tu buvai toks didis (bet vistiek įkritai į baseiną)

Dunda trankosi griaustiniai (kai komendantas supyksta).

Kur lygūs laukai (ten valdyba migdė stovyklautojus vieną popietę).

Gale lauko toli (dvi seselės stovi).

ATEITIES NR. 8 GALVOSŪKIO ATSAKYMAI

Skersai: 4. Palangoje. 10. Dovydaitis. 11 Visa. 12. Rąstas. 14. Kristuje. 16. It. 17. Vėl. 18. Lak. 21. Takai. 23. Mėtosi. 25. Stasė. 27. Ko. 28. Kas. 29. Rėki. 30. Šalkauskis. 32. Pakyla. **Žemyn:** 1. Klysti. 2. Ona. 3. Kotą. 4. Povilas. 5. Avis. 6. Adau. 7. Girelė. 8. Jis. 9. Esti. 13. Ateitis. 14. Kvarkia. 15. Rėk. 19. Atirs. 20. Kosėk. 22. It. 23. Mėsa. 24. Sekim. 26. Akla. 31. Uo.

ALp(LKA)1786
1967, Nr.9

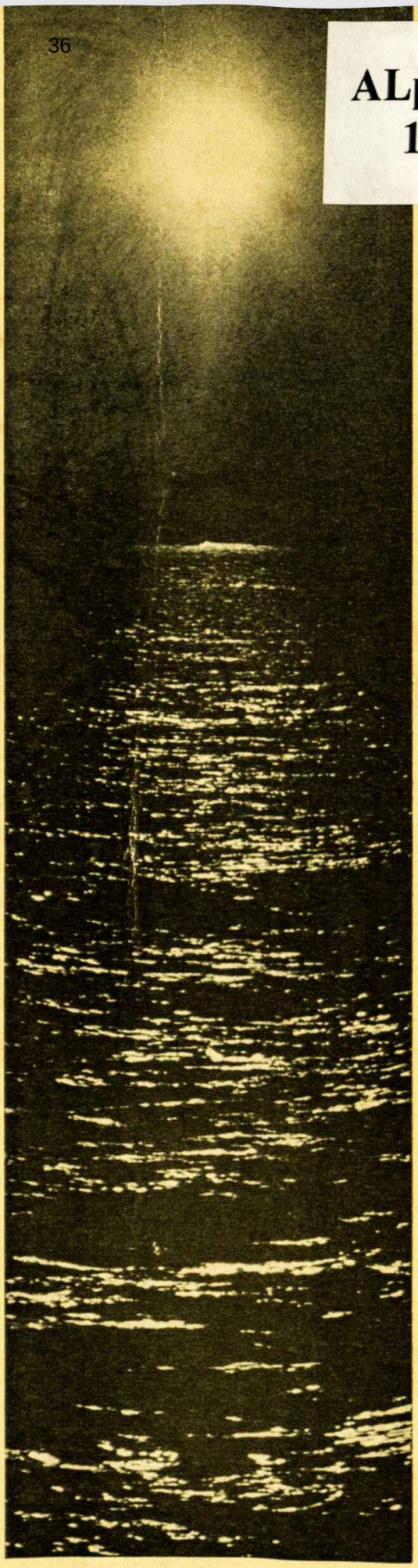

nuotr. Ged. Naujokaičio

KVIETIMAS PAMILTI SAULĘ ● visos poetiškos sielos pažvelkite į saulę ir ją pamilkit ● o ją pamilus eilių ar prozos žanru parašykit ● reikalas yra : kilo mums mintis : kiek skirtingai poetai visi sukurtų ta pačia tema ● PAMILAU AŠ SAULĘ ● taigi : pamilkite jūs saulę o savo meilės laiškus ar tolimesne eiga klausimus pasiųskit : PAMILAU AŠ SAULĘ %ATEITIS 240 irving avenue brooklyn new york 11237 ● prisiųstus žodžius iliustruosime akivaizdiniu menu įvairiose jo formose ● saulei paskirta ATEITIS pasirodys su pavasario saule ●

90. 725. 19